

Četvrtak, 31. oktobar 2002.

Svedok Slobodan Lazarević

Svedok Mustafa Čandić

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak 9.33 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Gospodine Grum (Groome), pre nego što počnemo sa današnjom sednicom, hteo bih da se pozabavimo jednim pitanjem koje postaje hitno. Ako sam dobro shvatio svedok C-036 bi trebao da budu nakon sledećeg, a sledeći svedok je relativno kratak.

TUŽILAC GRUM: Da, tako je.

SUDIJA MEJ: Imali smo priliku da razmotrimo rezime po Pravilu 92bis i došli smo do sledećeg zaključka: nije riječ toliko o pozadini, kontekstu. Ono šta će svedok da govori je veliko deo priče u ovom Predmetu i najbolje je da se sve saslušaju uživo. Također, uviđamo da ovaj svedok može da da jedan vrlo obiman iskaz, što će da proizvede poteškoće za sve strane u postupku zbog količine dokumenata. Mi bismo voleli da tužilac ponovo pogleda te dokumente i da, kao što je amikus naznačio, vidi koliki je zaista značaj i relevantnost svih dokumenata. Naime, lakše je tužiocu da to uradi nego Pretresnom veću. A pitanje koje se postavlja je da li je zaista nužno da se proizvede tolika količina dokumenata, naređenja koja se sva tiču SAO Krajine. Neki dokumenti pokazuju da je to područje operisalo kao entitet. Međutim, zašto bismo trebali da razmatramo još veću količinu dodatnih dokumenata na osnovu kojih se tvrdi, manje-više, ista stvar? Takođe ponovo razmotrite vreme za svedočenje ovog svedoka. Mi smo razmišljali i o vremenskom ograničenju. Međutim, to je nešto šta ne bismo hteli da nametnemo, ali s obzirom na dužinu ovog suđenja, mislim da je to nešto šta je dosta važno, pogotovo u svetlu još i drugih svedoka. Dakle, imajte sve ovo na umu. Možda, ja ne znam da li se vi bavite tim svedokom, da li ćete vi da ga vodite,

ali u svakom slučaju prenesite poruku vašim kolegama koji će to da rade i mi ćemo u dogledno vreme da donesemo odluku.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude, mi ćemo tako da postupimo.

SUDIJA ROBINSON: Kako bih možda osnažio ono šta je rekao predsedavajući sudij, ja ću sad da se koristim terminom koji je koristio gospodin Najs (Nice). Reč je o čitavoj biblioteci dokumenata. To nije svrha ovog suđenja, da se na kraju proizvede čitava jedna biblioteka dokumenata. Ono šta mi želimo je da sav dokazni materijal bude striktno relevantan za ovu svrhu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May).

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja bih još jednom da pokrenem ovo pitanje pregleda redosleda svedoka. Ja nemam, osim ovog koga ste pomenuli, ni jednog svedoka do sad najavljenog. Uopšte nemam nikakvo saznanje o tome ko će biti sledeći svedoci. Znam samo za ovog današnjeg, to je C-034 i za C-036, za koga dobijam materijale i prekjuče i ovih dana, velike gomile materijala. Za ostale svedoke nemam baš nikakav podatak kad će biti pozvani. Više puta, koliko sam razumeo, vi ste zaključili da bi trebalo imati bar za nedelju dana, bar za sedam, osam svedoka redosled svedoka. To i ovoga puta nije slučaj.

SUDIJA MEJ: Koliko sam ja shvatio, stav je sledeći: C-036, na njega će nam otići najmanje nedelju dana. Dobro, to je onda rešeno, ali svakako je ispravno da budete obavešteni. Gospodine Grum, molim vas pobrinite se da i optuženi i Pretresno veće dobiju redosled svedoka nakon svedoka C-036.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude, mi ćemo tu informaciju da dostavimo za vreme pauze.

SUDIJA MEJ: Izvinite, gospodine Lazareviću, što ste morali da čekate zbog ovih administrativnih pitanja. Gospodine Miloševiću, mislim da imate još sat i 45 minuta za vaše unakrsno ispitivanje.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Lazareviću, juče ste konačno na moje insistiranje da identifikujete bar nekoga od tog, od te grupe, kako kažete antiterorističkog odreda ili kako je vi nazivate grupe za prljave poslove, vi rekli da je njen šef bio Siniša Martić čiji je nadimak bio "Paraga", je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E vidite, gospodine Lazareviću, ja imam informaciju da postoji komandant Siniša Martić, ali da njegov nadimak nije Paraga, nego Šilt i da taj komandant Siniša Martić nije bio uopšte u 21. korpusu. Da li možete išta da kažete o tome?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, Šilt je bio komandant antiterorističke jedinice na Baniji, ne na Kordunu. Gospodin Paraga koji je 1995. godine ubijen u Topuskom, je bio komandant antiterorističke grupe u 21. korpusu. Ja sam bio na njegovoj sahrani i ukoliko se ja dobro sjećam, ime na sahrani je bilo Siniša Martić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, meni se čini da ste vi ovde pokupili neke tračeve, jer Siniša Martić nije bio taj Paraga o kome vi govorite. To je nesumnjivo na osnovu podataka koje iznose ljudi koji to sigurno znaju.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, svedok je upravo rekao da to nije tačno. On nam je dao odgovor. Ako vi imate o tome nekih dokaza, kad za to dođe vreme, moći ćete da ih izvedete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada bih želeo da komentarišete, pošto ste juče govorili o onom naoružavanju puškama i o Miletu Bosniću, sećate se, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam dobio pismeni demanti Mileta Bosnića pa želim da ga vi komentarišete. Daću vam ga odmah. On ga je i potpisao. Samo da čujete prvo njegovu sadržinu. Kaže gore: "Mile Bosnić, bivši član glavnog odbora SDS Krajine, predsjednik Opštine Slunj, poslanik i ministar u Vladi Borislava Mikelića, Demanti, Poznajem gospodina

Lazarevića iz Velike Kladuše, ali ne kao oficira KOS-a, nego kao prevodioca u 'Agrokomercu', Velika Kladuša i prevodioca u Kordunaškom korpusu. Čudno je da je bio oficir KOS-a kad je od 18. godine života do 1984. godine bio emigrant. Lazarević sa mnom nije ...

SUDIJA MEJ: Sačekajte trenutak. Šta znači taj komentar? Šta vi sada iznosite pred svedoka? Da li vi tvrdite da on nije radio za KOS?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, gospodine Mej, vi juče niste bili ovde, naravno da nije radio, jer niko u KOS-u ne zna ni za kakvog Slobodana Lazarevića. On za nekog drugog radi, što je očigledno, ali na to ćemo doći kasnije. Ja želim da pročitam ovaj ...

SUDIJA MEJ: Gospodine Lazareviću, možete li da se osvrnete na ovo, barem za mene i objasnite kakav je stav u vezi sa tim?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Svakako, časni Sude. Ja jesam radio, ovaj demanti koji je gospodin Milošević upravo pročitao Sudu kaže da sam ja bio emigrant od 18. godine. Međutim, Tužilaštvo ima moju vojnu knjižicu u kojoj vrlo jasno stoji da sam ja sa 18 godina služio obavezni vojni rok u Kraljevu, od 1966. godine do 1968. godine. Što znači da sam tada imao 20 godina. Gospodin ovde tvrdi da sam ja napustio zemlju sa 18 godina. Prema tome, to je naprosto smiješno.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje piše: "Lazarević sa mnom nije imao nikakve veze u pogledu naoružanja od strane JNA i policije, jer ja sa njim nisam imao nikakve kontakte niti sam od bilo koga, pa ni od Lazarevića, mogao primiti vojno naoružanje. To je laž. Ni puške, ni bombe, ni 'Škorpione' (Scorpio), ni 'Motorole' (Motorola), nikad i nigde nisam dobio od istog. Nikakva grupa u Velikoj Kladuši nije formirana niti naoružavana, a samim tim ja nisam mogao da u tome učestvujem i naoružavam bilo koga ili primam oružje od bilo koga ili da planiram bilo kakve akcije. Ja sam iz Velike Kladuše izašao svojom voljom i u mom stanu nije bilo gdje pronađeno oružje, niti sam ja u Kladuši imao problema, pa ni potrebe da se naoružavam i izvodim akcije. Gospodinu Lazareviću je verovatno poznato da ja do druge polovine 11. mjeseca 1991. godine nisam bio u kontaktu ni sa jednim oficirima JNA,

jer sam smatrao da se drže neutralno i da nam ne pomažu. Isto tako mu je poznato da zbog istih razloga nisam bio u dobrim odnosima, bolje rečeno bio sam u sukobu sa gospodom iz MUP-a, jer su komunicirali (Miloš i Tošo Pajić) sa MUP-om Hrvatske, pa ni od njih nisam mogao da dobijem oružje, direktno ili preko nekog poštaru. U 10. i 11. mjesecu 1991. godine bio sam direktor Radio televizije Petrova Gora, pa ni tu nisam imao nikakve veze sa oružjem i naoružavanjem Velike Kladuše, niti bilo gdje. Od oslobađanja Slunja ...

SUDIJA MEJ: Stanite na trenutak. Ovo bi trebalo da bude unakrsno ispitivanje, a ne čitanje izjava. Vi možete svedoku da iznesete ono šta stoji u toj izjavi, ali morate da mu date priliku da odgovori. Gospodine Lazareviću, kad je reč o ovome šta je sada izneto, vidite o čemu je tu reč: naime, ovaj čovek nije imao nikakve veze sa oružjem, nikakvo oružje nije pronađeno u njegovom stanu. Možda biste se mogli na to da se osvrnete komentarom na to, konkretno, a onda ćemo da pređemo na sledeći pasus.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Svakako, časni Sude. U pismu takođe stoji da gospodin Bosnić nije imao sa mnom nikakve veze. To je ponovo jedna očita laž, jer gospodin Bosnić i ja smo zajedno organizirali jedno kulturno udruženje u Topuskom početkom 1991. godine, a koje se zvalo "Sava Mrkalj". Broj moje članske iskaznice je bio 9, a organizacijski odbor je imao 10 članova sve skupa, što vrlo jasno pokazuje da smo gospodin Bosnić i ja bili vrlo često zajedno. Činjenica je da je gospodin Bosnić doista primio naoružanje, a njegova tvrdnja da ništa nije pronađeno u njegovom stanu kada je otišao iz Velike Kladuše može samo značiti da ga je odnio sa sobom.

SUDIJA MEJ: Želite li nešto da kažete u vezi sa ovim drugim tvrdnjama, da je bio u sukobu s MUP-om, da nije mogao od njih da dobije naoružanje, zatim da je bio direktor televizije i da nije imao nikakve veze sa oružjem, ponovo? Želite li to da komentarišete ili ne?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Stvar je vrlo jednostavna. On je imao vrlo dobru suradnju s MUP-om i to direktno s gospodinom Tošom Pajićem. E sada zašto to gospodin Bosnić negira, to ja nemam pojma.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću: "Od oslobođanja Slunja 19. novembra 1991. godine, znači posle vojne operacije, postao sam predsjednik Slunja, gradonačelnik i opet nisam imao nikakve veze sa naoružanjem. Događaj u junu 1992. godine se desio u Jelovom klancu, gdje je ustaška teroristička grupa ubila pet civila, između ostalog ubijena je devojčica od 14 godina, sahrana je bila uz obezbjeđenje vojske i policije. Između Cetingrada i Šturlića se desio zločin u novembru 1991. godine, 11 poginulih, svi sa područja opštine Slunj. Maj 1992. godine, 15 poginulih sa područja Slunja u okolini Cetingrada. Videvši Lazarevića u Hagu (The Hague) i čuvši laži o drugima i meni, pa i narodu kome pripadam, ponovo mi se nameće pitanje koje bi postavio Lazareviću: da li je pobjegao iz Kladaše zbog kockarskih i drugih dugova ili što je proganjan kao Srbin? Znajući zbog čega je pobjegao, nameće mi se i drugo pitanje, da li je prodao veru za večeru?"

SUDIJA MEJ: Polako, polako. Idemo redom. Prvo se pozabavimo ovim ... Samo trenutak, gospodine Lazareviću, samo da prođemo redom kroz ove tvrdnje. Prva je da je taj čovek bio predsednik Slunja, kaže se, gde ponovo nije imao veze sa naoružanjem. Zatim neke tvrdnje o tome šta se tamo dogodilo i tako dalje. Želite li nešto da kažete u vezi sa Slunjom i angažmanom ovog čoveka tamo?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Ne, ne, nemam ništa za dodati.

SUDIJA MEJ: Dobro. Zatim krenimo dalje, ponovo kako vidim ovde je nešto izneto u vezi sa Slunjom, da ste iznosili neke laži, to smo isto tako komentarisali. E, da, dolazimo do pitanja, izgleda da taj čovjek tvrdi da ste vi otišli iz Kladaše zbog nekih kockarskih dugova. Tako izgleda da se tvrdi, u najmanju ruku.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Sve što imam za reći, časni Sude, je da gospodin Milošević iznosi ovdje neke potpuno apsurdne tvrdnje, kao što je tvrdnja o mojim kockarskim dugovima, a koja je u potpunosti netočna. Dan kad sam ja otišao iz Velike Kladaše imao je veze sa mojim strahom. Bojao sam se, naime, za vlastiti život, jer sam svakodnevno promatran i praćen i to od strane braće Brajdić, poznatih hrvatskih emigranata iz Švedske (Sweden). Ja sam "Motorolom" kontaktirao Vojnić, uzeo sam sa sobom samo jedan

pištolj koji mi je bio dat, onaj "Škorpion" sa prigušivačem i pješke otišao od mjesta gdje sam živio do granice RSK.

SUDIJA ROBINSON: A jeste li imali ikakvih kockarskih dugova?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Ne, časni Sude, nisam, apsolutno nikakvih dugova.

SUDIJA MEJ: Mislim da bi sledeće pitanje bilo da li se kockate?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Pa ja jesam znao sa prijateljima sjesti, zaigrati poker par puta. Ne vidim ništa neobično u tome, ali ne do te mjere da bi ja trebao napustiti zemlju ili neko područje zbog kockarskih dugova.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

TUŽILAC GRUM: Pre nego što nastavimo, časni Sude, gospodin Milošević čita ovde iz jednog pisma. Ja sada citiram iz tog pisma, dakle, kaže se da bi gospodin Bosnić hteo da postavi neka pitanja gospodinu Lazareviću. Izgleda da ovde optuženi ide redom po svim tim pitanjima. Međutim, ne može gospodin Bosnić poštom da pošalje neka pitanja. Gospodin Milošević mora da postavlja pitanja svedoku.

SUDIJA MEJ: Ovde imamo stranku koja je u sporu, koja je optužena, pa prema tome moramo da prilagodimo unakrsno ispitivanje toj činjenici. Kada se stvari čitaju naglas i kada su to pitanja na koja svedok mora da odgovori, odnosno možemo da zaključimo da su to pitanja koja optuženi želi da postavi. Prema tome, moramo to da mu dozvolimo. I, naravno, on to mora da uradi u upitnoj formi. Gospodine Miloševiću, da li želite još nešto da kažete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Još jedno pitanje, za nešto malo para i za nov identitet, da li se on dogovorio da laže na ovom takozvanom Sudu? To jest, da odgovari za koju cifru laže i da li će sa njom namiriti sve dugove?"

SUDIJA MEJ: Ne, ne, ne trebaju nam komentari toga čoveka u vezi sa Tribunalom. Hvala lepo. Možda je o tome bilo reči juče kada sam ja bio bolestan, možda biste vi, gospodine Lazareviću, trebali ipak da dobijete

priliku da se na ovo osvrnete. Tvrdi se ovde da ste zbog novca rekli neke neistine. Vrlo kratko, gospodine Lazareviću, molim da se osvrnete na to.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Časni Sude, apsolutno ni u kojem trenutku mi nije tužitelj ponudio imunitet niti novac, niti bilo kakvu drugu beneficiju za uzvrat za moje svjedočenje. Ja ovo činim u potpunosti dobrovoljno, zato jer vjerujem da čovjek koji je odgovoran za nečuvenu tragediju koja se dogodila na Balkanu mora na kraju odgovarati, odnosno odgovoriti na optužbe kojima ga se tereti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću, mi smo ovde čuli upravo od druge strane da ste vi dobili novi identitet i novu zemlju boravka i tako dalje. Prema tome, to nije moja tvrdnja, to je ono šta je ova druga strana ovde rekla. Pretpostavljam da to znate, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ponovo niste u pravu, gospodine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, to smo imali prilike svi da čujemo. Evo ovo pismo, gospodine Mej, mislim da ga treba priložiti.

SUDIJA MEJ: O tome smo već doneli odluku. Ako želite da pozovete gospodina Bosnića kao svedoka, možete, ali pisma takve vrste ne usvajamo u spis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej, to mi ne čini teškoće, a imam ovde još jedan demanti pa bih želeo da ga pročitam. To je demanti koji je poslao Borislav Mikelić, bivši premijer Vlade Republike Srpske Krajine, a sada predsednik Komiteta za raseljena lica, to je nevladina organizacija, to piše u zagradi. "Budući da sam kao predsjednik Vlade Republike Srpske Krajine, sa još dvojicom ministara u Vladi, ministar unutrašnjih poslova i ministar odbrane, u periodu od 20. aprila 1994. do 29. maja 1995. godine bio član Vrhovnog savjeta odbrane Republike Srpske Krajine kojeg su još sačinjavali general Milan Čeleketić kao komandant Glavnog štaba, te Milan Martić kao predsjednik Republike Srpske Krajine i ujedno predsjednik Vrhovnog savjeta odbrane Republike Srpske Krajine, smatram se obaveznim da demantujem gospodina Lazarevića na dve izjave date pred Haškim tribunalom 30. oktobra 2002. godine. Prvo, da je srpska vojska Krajine bila pod direktnom komandom Generalštaba Vojske Jugoslavije i generala Momčila Perišića. I drugo, kako je došlo do omogućavanja narodu

sa područja Korduna i dela 21. korpusa srpske vojske Krajine koji su se našli u okruženju hrvatskih snaga da napuste to područje preko hrvatskog teritorija u odlasku u SR Jugoslaviju. 1) - odgovorno tvrdim da u čitavom tom periodu od godinu dana, koliko sam obavljao funkciju predsjednika Vlade i bio član Vrhovnog savjeta odbrane, na sjednicama Vrhovnog savjeta odbrane Srpske Vojske Krajine nismo razmatrali niti dobili niti jednu naredbu ili bilo kakvo uputstvo od Generalštaba Vojske Jugoslavije kao ni od generala Momčila Perišića. Dakle, odgovorno tvrdim da je vojskom Republike Srpske Krajine komandovao general Milan Čeleketić, a pod čijom komandom je bilo šest korpusa srpske vojske Krajine" i nabraja ih sve, zbog uštede vremena ću da preskočim. "Pored toga, ističem da je načelnik Glavnog štaba bio general Dušan Lončar, a ministar odbrane doktor Rade Tanjga. Sve vojne odluke koje su se odnosile na odbranu Republike Srpske Krajine i pitanja o materijalnom položaju Srpske Vojske Krajine bila su predmet rasprave na sjednicama Vrhovnog savjeta odbrane. Ako su neka pitanja izašla iz tih okvira, bila je to samovolja pojedinih ljudi koji su bili na komandnim mjestima u Srpskoj Vojski Krajine i sa njima nije imao veze Generalštab Vojske Jugoslavije. Uz prethodni dio mog demantija, moram kazati da je gospodin Lazarević po mojim čvrstim saznanjima bio samo prevodilac za područje Korduna u odnosima vojne i civilne vlasti Republike Srpske Krajine na jednoj strani, a na drugoj strani pripadnika UNPROFOR-a (United Nations Protection Force) i međunarodnih humanitarnih organizacija".

SUDIJA MEJ: Ovde ćemo da napravimo pauzu pa ćemo da se pozabavimo ovim pitanjima. Gospodine Lazareviću, vi treba da imate mogućnost da odgovorite na ovo. Ovo je čovek po imenu Mikelić koji piše ili tvrdi, izgleda, da je vojska RSK bila pod komandom Čeleketića, a šest korpusa su bili pod njegovom komandom, da nije dolazilo nikakvo naređenje iz Generalštaba generala Perišića i da su sve vojne odluke donošene u vezi sa odbranom RSK na sastancima Vrhovnog saveta odbrane. To je prva stvar koja je izneta. Druga, ako želite njome da se pozabavite, je da ako je bilo pitanja koja su bila izvan tog okvira, onda su o njima odlučivali pojedini ljudi. Dakle, ono šta se tvrdi je da ne dolazi u obzir nikakva kontrola, odnosno učesće Generalštaba Vojske Jugoslavije, da je ovo bilo nezavisno telo u okviru RSK, a da su možda neke osobe delovale izvan tog okvira. Čini se da je to rečeno. Možda biste željeli da iznesete svoj komentar o tome.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Biću vrlo kratak. Neosporna je činjenica da su 100 posto oficira sa najvišim činovima u okviru vojske RSK bili aktivni oficiri JNA koja je kasnije postala Vojska Jugoslavije i da je njih plaćao Generalštab u Beogradu. Takođe je neosporni dokaz da je pukovnik Bulat, koji je bio meni nadređeni, bio bukvalno svakodnevno u kontaktu sa Beogradom sa Generalštabom. A ja sam lično bio prisutan u njegovoj kancelariji kada je direktno razgovarao sa generalom Perišićem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja neću da se zadržavam na tom pitanju pošto smo ga juče raspravljali, a vreme mi je jako ograničeno. Ovo šta bivši predsednik Vlade Republike Srpske Krajine kaže potvrđuje upravo ono šta sam ja juče govorio, dakle, demantuje vas. Tačka 2, "niko nije osporavao da su oficiri vojske bili nekada oficiri JNA kao što su oficiri hrvatske vojske takođe bili oficiri JNA, dok je postojala JNA, i muslimanske vojske su takođe bili oficiri JNA dok je postojala JNA i bila jedinstvena vojska."

SUDIJA MEJ: Gospodine Milošević, time smo se bavili. Čuli smo ono šta ste hteli da istaknete. Druga stvar koju je svedok rekao je da ih je plaćao Generalštab iz Beograda, ali hajde da idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ekonomska pomoć nema veze sa komandovanjem, gospodine Mej, to biste vi morali znati. Naime, govorim o drugom, smatram potrebnim i da demantujem, da preskočim ovo okruženje, Topusko i tako dalje, kako ste vi opisali. Naime, nakon što je 4. avgusta 1995. u 5.00, a ne kako Lazarević navodi 5. avgusta, dobro to nije toliko bitno, započela hrvatska vojna operacija 'Oluja', dalji splet dramatičnih događaja doveli su do toga da se na području Topuskog nađe oko 20.000 Srba sa Korduna, uz deo pripadnika 21. korpusa Srpske Vojske Krajine.

prevodioci: Molimo da čitate malo sporije. Prevodioci nemaju tekst.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. "U međuvremenu 4. i 5. i 6. avgusta 1995. veliki broj Srba sa područja Like, Korduna i Banije uz najveći deo vojnih formacija napustio je to područje, preko prelaza Dvor na Uni, pa je time sudbina Srba sa Korduna i dela pripadnika 21. korpusa postala dramatična, jer su hrvatske oružane snage 6. avgusta 1995. godine srušile most u Dvoru na Uni. U nemogućnosti da iz Topuskog uspostave vezu sa bilo kim", da sad sve preskočim, uključuje UNPROFOR i Zagreb i Beograd i

tako dalje, "stupili su u vezu preko satelitskog telefona sa mnom kao bivšim premijerom Vlade Republike Srpske Krajine. Rukovodstvo MUP-a Korduna je preko Miloša Pajića, a sa mobilnim telefonom Đure Škaljca čija veza je išla preko Slovenije, uspostavili su vezu sa mnom, jer su znali da ja, kao bivši premijer Vlade i šef pregovaračkog tima sa Hrvatskom raspoložem satelitskim telefonom koji mi je ustupio Torvald Stoltenberg (Thorvald Stoltenberg). Nakon što su mi prezentirali dramatičnu situaciju u kojoj se nalazi oko 20.000 Srba i deo pripadnika 21. korpusa u Topuskom, ja sam vrlo brzo uspostavio vezu sa štabom UNPROFOR-a u Zagrebu, odnosno sa gospodinom Akašijem (Jasushi Akashi) i tražio hitnu intervenciju."

SUDIJA MEJ: Svedok ne može time da se bavi. Da li vi znate išta o tome šta se ovde iznosi, to je sve šta je ovaj čovek rekao da se desilo, da je on telefonirao i drugo. Da li vi išta znate o tome?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Nije mi poznato da je gospodin Škaljac uspostavio kontakt sa Miloševićem. Kontakti koji su bili uspostavljeni iz kancelarije UN-a, zapovjedništva UN-a u komandi sektora "Sever", tim kontaktima sam bio prisutan. Pored mene u toj kancelariji je bio gospodin Škaljac, gospodin Pajić i pukovnik Bulat, a ja sam vrlo jasno objasnio s kim su razgovarali i kakve smo odgovore dobili. Jedini razlog zbog kojeg smo uspjeli da se izvučemo jesu snage Ujedinjenih nacija i njima treba da budemo zahvalni, a ne gospodinu Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću, ovo je demanti Mikelića, a ne Miloševića, možda ste pobrkali imena. Ovo šta piše, šta sam vam citirao, to piše bivši predsednik Vlade Krajine koji se zove Mikelić, a ne Milošević.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Uvaženi sudija me je pitao u vezi sa poslednjom izjavom ovdje, da ste vi razgovarali sa gospodinom Škaljcem putem telefona i da ste vi pomogli 21. korpusu koji je bio u okruženju. To uopšte nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam vas dobro razumeo.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ponoviću vam na srpskom jeziku gospodine predsjedniče, bivši predsjedniče. Vi ste iznijeli u ovom dijelu izlaganja da je gospodin Škaljac stupio sa vama u vezu, direktno preko mobilnog telefona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa mnom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam čitam demanti Mikelića, a kad kažem "stupio sa mnom", to citiram Mikelića, gospodine Lazareviću. Čitam njegovo pismo.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, nema svrhe da se nastavi ova rasprava, pređite na nešto drugo. Nema svrhe da se o ovome raspravlja, mi znamo tačno šta je rečeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete li da pogledate ovo pismo?

SUDIJA MEJ: Ne. Šta želite? Šta želite, na kakvo pitanje želite da svedok odgovori? Da li u pismu ima još nešto o čemu biste hteli da pitate svedoka? Onda postavite to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa cela jučerašnja priča o tome šta je svedok svedočio u vezi sa ovih 20.000 ljudi u okruženju je drukčije ovde objašnjena i hteo sam samo to da ovde pokažem, jer ja tvrdim da ovaj svedok ne govori istinu u celoj svojoj izjavi, a ovo su samo primeri. Ali možemo da idemo dalje. Na kraju krajeva, njega ovo ne interesuje.

SUDIJA MEJ: To je sve pitanje komentara, nema sumnje da ćemo mi u dogledno vreme morati da donesemo odluku u vezi s tim. A sada pređite na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću, jeste se bavili prodajom oružja bilo u kojoj prilici dok ste bili tamo u 21. korpusu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li prodali jedan pištolj češke proizvodnje čoveku koji se preziva Đurić, a koji je pripadao Hrvatu koji je greškom zalutao na srpsku teritoriju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ponoviću još jedanput, apsolutno ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On tvrdi da jeste, ali dobro, znači vi niste. Onda da vas vratim na još jednu neistinu koju nije teško utvrditi, mada

bismo ovde svaku rečenicu mogli da na takav način analiziramo. Vi na strani 19 u šestom pasusu svoje izjave tvrdite kako je Mlađo Karan pripadnik DB-a koji je inače u Krajinu poslat iz Beograda, koga KOS nije mnogo voleo, upravljao jedinicama vojne policije. Pogledajte svoju izjavu, evo imate na strani 19, kažete, poslednji pasus: "Mlađo Karan, pripadnik Službe državne bezbjednosti koji je u Krajinu poslat iz Beograda, KOS ga nije mnogo voleo zbog rivalstva između te dvije službe". Kažete to na strani 19, za Karana koga KOS nije voleo zbog rivalstva između te dve službe. A onda pogledajte, vratite se na ...

SUDIJA KVON: To je stranica 21 u verziji na engleskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tako kažete u izjavi, da ga KOS nije voleo zbog rivalstva između te dve službe? A onda se vratite na stranu 12, pretposlednji pasus, gde tvrdite, opet vas citiram, molim da imate u vidu kad nekog citiram da to ne govorim ja nego onaj koga citiram, "godine 1993. na njegovo mjesto", govorite o Petru Surli i nije važno, pa sledeća rečenica, druga rečenica u tom pasusu, kažete "godine 1993. na njegovo mjesto je došao Mlađo Karan koji je bio zadužen za KOS u sektoru 'Sever', do avgusta 1995. godine". Dakle, ovde kažete da je bio iz DB-a, pa ga KOS nije voleo zbog rivalstva, a pre toga ste ispričali da je on bio čovek koji je rukovodio KOS-om. Vi opet govorite neistine, gospodine Lazareviću. Je li tačno ili nije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, vi počinjete sa jedne neverovatne pozicije, ceo svet laže samo vi govorite istinu. Činjenica je da u izjavi koju sam dao i ta se izjava ponavlja na nekoliko mesta u ovih 40 i nešto stranica, da ja tvrdim da je Mlađo Karan bio pukovnik KOS-a, komandant sigurnosti 21. korpusa. Ovo je jedna mala greška koja se pojavila ovdje, gdje stoji "DB" trebalo je da stoji "KOS", a ne "DB". Ja pretpostavljam da je greška napravljena negdje van moje mogućnosti ispravljanja te greške, jer to je samo jedan momenat gdje je stavljeno da je on član DB-a. U svim ostalim dokumentima vrlo jasno se ističe da je on KOS-ovac. Isto tako ...

SUDIJA MEJ: Molim vas kopiju izjave.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Ako mogu da se obratim Pretresnom vijeću.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Da, izvolite.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Postoji i dijagram koji je prezentiran Pretresnom vijeću na kome se jasno vidi na kom položaju je bio pukovnik Karan u okviru strukture 21. korpusa.

SUDIJA MEJ: Bilo bi dobro možda da stavimo taj dokazni predmet. Je li to 348, tabulator 1?

TUŽILAC GRUM: Jeste, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Molim da se to stavi na grafoskop, da se pozabavimo time. Možda biste mogli ponovo da nam pokažete, gospodine Lazareviću?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Vidite ovdje u drugoj kućici gdje piše pukovnik Mlađo Karan od 1993. do 1995. direktna linija vodi ka komandi KOS-a u Beogradu. Nigdje na ovom grafikonu on nije povezan sa Službom državne bezbjednosti Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću, ko je nacrtao ovaj dijagram?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi svojim dijagramom koji ste vi izmislili i konstruisali dokazujete ovo drugo šta ste takođe izmislili. To je dijagram koji ste vi nacrtali.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja stvarno nemam komentara na te vaše izjave, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa nemam ni ja. Vi sami kažete da ste nacrtali dijagram. Dobro, pošto kažete, gospodine Lazareviću, da je ovde samo greška u toj jednoj reči, slučajno se promaklo SDB, ovde nije greška u nazivu samo SDB, već čitav smisao ove vaše tvrdnje u informaciji govori drugo, jer kažete "Mlađo Karan, pripadnik SDB koji je bio u Krajini poslat iz Beograda, KOS ga nije mnogo voleo zbog rivalstva između te dve službe". Dakle, nije nikakva štamparska greška, DB ili KOS, već govorite i suštinski o rivalstvu između dve službe i razlozima zbog čega KOS nije voleo tog Karana. Prema tome, ovo je potpuno jasno i čisto. Možda vama nije, ili ovo nije vaša izjava?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, ja sam potpuno siguran da je ovo slučaj u kome je došlo do vrlo jednostavne greške u kucanju. A ako zamjenite "SDB" sa "KOS-om", onda će biti potpuno jasno šta sam izjavio ranije: da su bile unutar KOS-a dvije službe, odnosno linije, jedna se bavila unutrašnjom bezbjednošću, a to je bio gospodin Karan, pukovnik Karan, a druga se bavila spoljnom bezbjednošću zemlje. I te dvije službe unutar iste organizacije su imale međusobni antagonizam, među njima je postojao antagonizam. Dakle, ako bi se ispravila ova greška u kucanju i kada bi pisalo "KOS", onda bi ova izjava bila potpuno tačna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mogu li da nastavim, pošto ovo očigledno ne zaslužuje dalja objašnjenja. Na strani 20 u drugom pasusu tvrdite kako je Ajdinović pao u nemilost krajem 1994. ili početkom 1995. godine, kada ga je uhapsio DB zbog toga što je uzeo neku skupocenu opremu za izviđanje sa jedne srušene bespilotne letelice, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde je oborena ta bespilotna letelica?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ukoliko me sjećanje dobro služi, u blizini Gline, s druge strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čime je oborena?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Stvarno ne znam, ja nisam bio prisutan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je oborio tu letelicu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Naša strana, pretpostavljam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi to tvrdite, pored toga što po podacima koje ja imam, Ajdinović ne samo da nikad nije bio hapšen nego čak ni privođen, da je ta skupocena oprema za izviđanje ostala cela i podobna za prodaju čak pošto je prethodno pogođena raketom, a zatim pala na zemlju sa nekoliko hiljada metara visine. Je li tako? Kako možete takve besmislice da ovde stavljate? Je li vi to tvrdite?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da li ja tvrdim šta? Meni uopšte nije jasno šta me vi pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da je ta letelica koja je pogođena nekim artiljerijskim oruđem, očigledno nekim vatrenim artiljerijskim oruđem, raketom i tako dalje, pala na zemlju sa velike visine i da je ostala neoštećena oprema za izviđanje, pa je neko, eto, uzeo i išao da je proda. To vi tvrdite?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja tvrdim da je bila oborena. To se vrlo lako može potvrditi iz zapisnika Ujedinjenih nacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oborena, pa šta ako je oborena?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Razgovori koji su vođeni na nivou komande 21. korpusa i drugih strana ukazuju da je gospodin Ajdinović bio uhapšen zbog toga. Ja ni u jednom momentu u svojoj izjavi nisam rekao da sam ja bio prisutan tome na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa otkud onda znate?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zato što mi je rečeno od pukovnika Bulata i od mnogih drugih oficira.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi na svako moje pitanje kad pitam otkud znate vi kažete da ste čuli od nekoga. Molim vas, 'ajmo sad da o jednoj takođe ovde vrlo sumnjivoj stvari o kojoj govorite, govorite o iskopavanju leševa radi razmene sa Muslimanima. Da li je tačno da vi tvrdite da ste u tu svrhu iskopali 90 leševa i da vam je nedostajalo još 10 za razmenu? To imate na strani 20 u petom pasusu.
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačno je da mi je dostavljeno 90 leševa, ne da sam ih ja iskopao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi odakle, na kom mestu su iskopani tih 90 leševa?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Sa teritorije cele RSK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa teritorije RSK? A dobro, jesu to bili leševi Muslimana, čiji su to leševi bili?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Leševi su bili uglavnom pripadnici Petog korpusa koji su poginuli u borbama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi, molim vas, otkuda muslimanski leševi na teritoriji RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Iz jednostavnog razloga što je vojska RSK vodila borbene aktivnosti na teritoriji Bosne i Hercegovine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislite u Zapadnoj Bosni, u AP Zapadnoj Bosni Fikreta Abdića? Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, u pravu ste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda, znači, vi tvrdite da je vojska Republike Srpske Krajine nosila muslimanske leševe da zakopa na teritoriju Republike Srpske Krajine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Niko ne tvrdi da su oni bili zakopani. Ono šta ja tvrdim je da su bili dostavljeni za razmjenu. Prema tome, uopšte nije neuobičajeno da će jedna vojska pokupiti mrtve druge vojske da bi ih koristila za razmjenu svojih vojnika poginulih na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću, pre 30 sekundi sam vas pitao gde su pokupljeni ti leševi, vi ste rekli na teritoriji RSK. Muslimani nisu mogli biti ubijeni na teritoriji RSK, jer nikad nisu ratovali na teritoriji RSK.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Meni su, gospodine Miloševiću, predati na teritoriji RSK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću, vama nikakvi leševi nikad nisu bili predati, ali to ćemo dalje da ustanovimo. A imate li vi imena lica, pošto ste vi rukovodili razmenom, pretpostavljam da imate imena lica čija ste tela, kako vi navodite, razmenjivali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Naravno da nemam, gospodine Miloševiću. Većina tih tijela nije bila ni identifikovana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nemate. A dobro, recite mi, molim vas, pošto tvrdite da vam je nedostajalo još 10 pa vam je, samo da vidim, Đuro Škaljac rekao da idete pored reke blizu Vojnića i da tamo iskopate još četiri. Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Đuro Škaljac me je lično odveo na mjesto gde su bila još četiri pokopana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pored koje reke ste kopali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja stvarno ne znam, ima tih malih rečica na Kordunu mali milion. Mogu samo da kažem da se nalazi na udaljenosti od Vojnića otprilike kilometar, kilometar i po prema Petrovoj Gori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to isto na teritoriji RSK.

SUDIJA MEJ: Moram da vas podsetim obojicu. Obojicu moram da podsetim da usporite zbog prevodilaca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vodiću računa o prevodiocima, gospodine Mej.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Iskreno se izvinjavam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi tvrdite da su te ljude ubili policajci Krajine. Ko su bili ti ljudi čija ste tela iskopali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja jedino što sam tvrdio u svojoj izjavi je da su iskopana četiri muškarca, da su im ruke bile vezane žicom i da se očito radilo o egzekuciji, a ne o nekome ko je poginuo u borbenim dejstvima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu takođe ne znate ništa o identitetu tih ljudi o kojima govorite, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Onda dalje kažete na strani 21, u prvom pasusu, da vam je još pet leševa dao Arkanov kapetan Šarac u Velikoj Kladuši, na koga vas je uputio takođe Arkanov pukovnik Pejović, zvani "Peja". Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da vidim nešto u vezi s tim. Pukovnik Pejović, zvani "Peja", on vas je uputio. Vi inače kasnije, kad govorite na strani 22, ponovo ga pominjete, uz napomenu da se uvek korektno odnosio prema vama, taj Pejović, Peja. Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vam je na strani 22 u drugom pasusu ili ako brojite i preneseni pasus, u trećem pasusu. Kažete da se uvek korektno

odnosio prema vama. To je taj, znači, Pejović, Peja koji je vama pomogao da rešite taj problem?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jedan dio toga ste zaboravili da kažete, da je pukovnik Karan taj koji me je poslao kod njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali ja vas sada pitam u vezi sa ovim Pejovićem za koga kažete da se "uvek korektno odnosio prema meni", tako kažete. "Meni", ne mislim na mene, nego mislim na vas, ali čitam iz vaše izjave.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodin pukovnik Pejović je imao vrlo korektan odnos prema meni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, čak ga i opisujete, je li tako: plavokos, star oko 40 godina, "korektan odnos prema meni". Je li to to šta ste vi rekli?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je što sam ja rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to ste rekli. Dobro. Molim vas, da li vam je poznato kako su zvali tog Peju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Peja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imao je jedan nadimak još. Da li vam je poznato?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato. Ja ga poznajem kao pukovnik Pejović, zvaní "Peja".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovnik Pejović zvaní "Peja", nije sporno uopšte, na dva mesta ga pominjete i sad ste to potvrdili. A znate li da su ga drugovi zvali "Peja Ciganin"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja čisto sumnjam da bi ga članovi njegove komande zvali derogativnim imenom "Peja Ciganin". Ne, nisam znao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Njegovi, kaže, prijatelji. A znate što su ga zvali "Peja Ciganin"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, je li ovo doista relevantno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A evo zašto je relevantno ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, dozvolite da optuženi postavi pitanje, pa ćemo videti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate, pošto vi ovde tvrdite, napisali ste plavokos, star oko 40 godina i tako dalje, da su ga zvali tako zato što je imao kao gavran crnu kosu i tamnu put i da uopšte nije bio plavokos i da vi uopšte njega niste videli. Sad ste malopre potvrdili da ste ga tako opisali, da je to on i tako dalje. On je bio crn i zbog toga je imao takav nadimak među prijateljima, Peja Ciganin. Dakle, potpuno suprotno. Neko vam je prodao neki trač koji ste vi ovde upotreбили. Vi tog čoveka uopšte niste videli. Da li ste vi ikad bili uopšte na ...

SUDIJA MEJ: Nisam uspeo da shvatim pitanje. Molim vas, gospodine Miloševiću, počnite iz početka. I samo da bih ispravio transkript, peti red od vrha, ja sam rekao "dozvolite da postavi pitanje, pa ćemo videti", a to je bio moj odgovor na komentar svedoka, "je li to relevantno". Gospodine Miloševiću, koju tezu vi postavljate ovom svedoku? Nemoguće je ovo da se prati. I kako će nam to pomoći da odlučimo o ovom Predmetu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, on opisuje Pejovića, svedok opisuje Pejovića zvanog "Peja" da je bio plavokos, a svako ko ga je poznao dobro zna da je bio tamne puti i kao gavran crne kose. Prema tome, on govori ...

SUDIJA MEJ: Dobro, u redu. Stanimo tu. Da, shvatili smo u čemu je poenta. Pukovnik Pejović zvani "Peja", vi ste ga pogrešno opisali. Možda možete to da objasnite?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Časni Sude, čovjek koji se meni predstavio prvi puta kada sam upoznao pukovnika Pejovića zvanog "Peja", svi vojnici, uključujući gospodina Pejovića, su bili vrlo kratko podšišani. Nosili su beretku na glavi. Moj dojam je bio da je čovjek imao plavu kosu. Volio bih istaknuti da sam više puta bio u "Pauku", da sam se susreo s pukovnikom Pejovićem najmanje tri puta i uvijek sam smatrao da se ponaša kao savršeni džentlmen. Nemam pojma zašto bi netko danas tvrdio da se nisam nikada s njim susreo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa mislim da je razlog očigledan, gospodine Lazareviću, zato što se vaš opis dijametralno razlikuje od njegovog stvarnog izgleda. A da li je tačno, gospodine Lazareviću, da i druge ljude koje pominjete da su bili u Republici Srpskoj Krajini, vi pominjete samo dokazujući to njihovim prisustvom na javnoj paradi povodom proslave Vidovdana, a ne ničim drugim?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Budite ljubazni pa mi objasnite vaše pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje pitanje je vrlo jednostavno. Ja mislim da vi špekulišete činjenicama. Vi ste pomenuli više ljudi, pokazivali ovde fotografije ljudi koji su bili, kako vi tvrdite, na Petrovoj Gori i tako dalje, pokazivali ste njihove fotografije sa parade u Slunju povodom Vidovdana, na kojoj ste vi bili prisutni takođe kao prevodilac, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li smo utvrdili da je ta parada bila javna i prenošena na televiziji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To nije isto šta ste sada rekli. Vi ste mi postavili direktno pitanje da li je tako da sam ja bio tamo kao prevodilac. Ja kažem nisam, bio sam tamo kao oficir za vezu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, oficir za vezu, prevodilac, svejedno.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije svejedno, gospodine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Lazareviću. Je li bilo sporno da je ta parada bila javna?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije bilo sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li bilo sporno da je ta parada bila emitovana na televiziji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ni to nije sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li bilo sporno da je to bilo za veliki praznik Vidovdan?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ni to nije sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li bilo sporno da su tamo bili pozvani gosti i da se za praznik i za paradu pozivaju gosti?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: O tome ne mogu da komentarišem, jer ja nisam sačinjavao listu gostiju, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li je sporno da su bili gosti iz Srbije, iz Republike Srpske, iz Autonomne Pokrajine Zapadne Bosne, dakle Muslimani iz vojske Fikreta Abdića i iz Republike Srpske Krajine i oficiri Ujedinjenih nacija, odnosno takođe iz raznih zemalja prisutni oficiri Ujedinjenih nacija. Je li to sporno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ni to nije sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, vi za Petrovu Goru i ko je tamo sve bio i šta ste sve tamo radili iznosite dokaze sa parade u Slunju koja je bila javna i na kojoj su bili gosti iz svih krajeva, iz Krajine, iz Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna, iz Republike Srpske, iz Srbije, iz Ujedinjenih nacija. Je li tako, gospodine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, moja izjava vezana za pukovnika Pejovića se odnosi na komandu "Pauka" u Bosni. Ni u jednom trenutku ja nisam rekao da sam ga sreo na Petrovoj Gori, da sam tamo odlazio, nego baš u "Pauku" i da je ta komanda djelimično bila predstavljena na paradi. Međutim, da se vratimo samo na trenutak na razmenu tih 100 nesretnih ljudi koji su poginuli u borbama ili bili ubijeni van borbe, ne ulazim u te detalje. Veličina jedne takve razmjene ne bi mogla biti obavljena bez komisija sa obadve strane, Petog korpusa bosanske armije, Drugog korpusa Republike Srpske, 21. korpusa kordunaškog i korpusa sa Banije. Isto bi bilo nemoguće obaviti to bez prisustva Ujedinjenih nacija koji su nam dali "body begs", vreće za leševe. Znači, postoje zapisnici, gospodine Miloševiću, koji će nepobitno potvrditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li imate te zapisnike?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja ih nemam. Ja govorim o svom pamćenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi, dobro, po pamćenju, ako ste vi preuzeli leševe, to su valjda bili srpski leševi. Je li tako, tih 99 leševa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Koje smo preuzeli od Petog korpusa?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, koje ste preuzeli od Petog korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, u pravu ste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imate li, da li se sećate ili ste zapisali bar jednu srpsku porodicu kojoj ste vratili leš njihovog člana porodice, vojnika i tako dalje?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, svi leševi su bili automatski sprovedeni za Bosnu za vršenje obdukcije na patologiji u Banja Luci, svih 99 leševa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ne znate ni jedno ime tih ljudi koji su razmenjeni, ni jedan nije bio identifikovan niti se mogao identifikovati, ne znate ni jednu porodicu zainteresovanu za te poginule borce. Je li tako, ja tako razumem vas?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, Komisija za razmjenu nije razgovarala sa porodicama poginulih, nego na nivou komande, na nivou Ujedinjenih nacija kako najlakše i najbrže obezbediti razmenu koja je imala naslov "jedan za jedan".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću, da li vam je poznato da se tako nešto nikad nije dogodilo, da niko, bar ne na području o kome vi govorite, nije vršio tu razmenu tela? Ne govorim da u ratu nije bilo razmena, ali ova razmena o kojoj vi govorite se nije dogodila na tom području i niko ne zna za to.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Znaju roditelji poginulih, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Eto vi ne znate o kojim se poginulim radi. Bilo je mnogo poginulih. Vi ste ovo izmislili, je li tako, gospodine Lazareviću?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam izmislio, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi tvrdite da ste bili, znači, u štabu na Petrovoj Gori?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tvrdim da sam bio u štabu, u "Pauku", kod Velike Kladaše, ako je to pitanje koje imate nameru da postavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, nije, nemam ja ništa nameru da postavim, ja samo čitam vašu sopstvenu izjavu. Kažete u kompleksu na Petrovoj Gori, "u kompleks na Petrovoj Gori išao sam tri puta" i tako dalje, tu pominjete i Peju, ovo šta sam citirao kako je plav, iako je bio crn. Ja tvrdim da vi niste bili nikad u kompleksu na Petrovoj Gori i pitam vas jeste li bili u kompleksu na Petrovoj Gori?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam bio, gospodine Miloševiću. Zaboravili ste da je Petrova Gora prethodno bila komanda 21. korpusa, pre dolaska specijalnih jedinica MUP-a iz Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kao što vam je poznato, vi ste tvrdili da je jedno drugo mesto bilo, pa sam vas tu demantovao rekavši vam da je komanda bila u Petrovoj Gori, a ne na tom mestu na kome vi tvrdite. Sad vi tvrdite da je bila na Petrovoj Gori. To je vrlo dobro. Kad uporedite transkript, videćete šta govorite. Ali da idemo dalje.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nećemo ići dalje, nego ću ja Sudu objasniti zbog čega ja to tvrdim. Govorio sam o komandi 21. korpusa, časni Sude. 21. korpus je prvobitno bio razmješten, a komanda je bila na vrhu brežuljka, kod hotela u Topuskom, u blizini kruga Ujedinjenih nacija. Do kraja 1992. godine, komanda se povukla iz kompleksa na Petrovoj Gori. Nakon što je stigla specijalna policija iz Srbije, ovaj kompleks je, naime, predat njima, a 21. korpus je ponovo premjestio svoju komandu u blizinu Vojnića, u jedan od kompleksa koji su nekada pripadali ministru Špegelju, ako se ispravno sjećam.

SUDIJA MEJ: Samo da vidim da li sam ovo dobro shvatio. Možda je to važno. Dakle, prvobitno je komanda bila u Topuskom. Da li je u jednoj fazi komanda bila na Petrovoj Gori ili je ona prešla iz Topuskog u Vojnić?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Prije nego što je obrazovan 21. korpus, tamo je bila, postojala je Osmo operativna grupa snaga JNA.

SUDIJA MEJ: Gospodine Lazareviću, bojim se da ovo nisam shvatio. Vi ste rekli da je 21. korpus prvobitno bio razmešten, kako stoji u transkriptu, a komanda je bila na vrhu brežuljka poviše hotela u Topuskom. Dakle, to je bio prvi štab komande. Nakon toga, je li komanda preseljena u Vojnić, reč je o 21. korpusu? Jesam li to dobro shvatio ili je postojala jedna međufaza, kada se nalazio u Petrovoj Gori?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Časni Sude, između Vojnića i Topuskog 21. korpus je bio smješten u vojnom kompleksu na Petrovoj Gori.

SUDIJA MEJ: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to smo raspravljali juče i ja neću tu da gubim vreme pošto, kao što znate, gospodine Lazareviću, juče sam vam objasnio, kad ste rekli da ste prvi put odvedeni u komandu te operativne grupe i objasnili da je to bilo na drugom mestu, rekao vam da ni to nije tačno, jer je tada bilo na Petrovoj Gori i to je na početku, vi sad govorite o 1994. i 1995. godini, što nema nikakve veze sa onim šta ste juče govorili. Molim vas, na strani 24 govorite o otmici francuskih novinara. Kažete kako ste vi otkrili da ih je pokupila specijalna policija pod optužbom za špijunažu. Je li to tačno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije tačno da sam ja otkrio. Ne.

SUDIJA MEJ: Možemo li da pokušamo ponovo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: O čemu se radi, šta da pokušam ponovo, gospodine Mej?

SUDIJA MEJ: Ponovo postavite svoje pitanje. Reč je o strani 24. Koje je bilo pitanje? Prevodioci nisu mogli da vas prate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O tome gde govorite o otmici, o otmici novinara. Evo šta piše, to je, znači, strana 24 vaše izjave, "ta dva novinara su pokušavala da pređu iz Bosne i Hercegovine u Republiku Srpsku Krajinu. Na prelazu se nalazila specijalna jedinica policije iz Srbije, to jest Simatovićeve ljudi. Pripadnici te specijalne policije uhapsili su ih prilikom pokušaja da pređu. Ta dva novinara su imala odobrenje Ministarstva za informisanje Republike Srpske Krajine u Kninu da se kreću po Republici Srpskoj Krajini. Ostali su nekoliko dana u sektoru "Sever", a zatim su prešli u BiH. Kad su prešli, nestali su. Neko u Zagrebu se raspitivao gdje se nalaze. Očigledno da se ti novinari nisu javili nekome koga su trebali da kontaktiraju ..." i tako dalje. "Ministarstvo za informisanje zvalo me je u Topusko, raspitivalo se gdje se ti novinari nalaze. Znao sam da su prešli u BiH, ali nisam znao šta se s njima desilo posle toga. Na nas je pala sumnja da smo im nešto uradili, što nije bilo tačno, tako da sam počeo da se raspitujem kako bi

skinuo ljagu sa svog imena i umešanosti Republike Srpske Krajine. Otkrio sam", tu je poenta, "otkrio sam da ih je pokupila srpska specijalna policija pod optužbom za špijuniranje". Dakle, malopre sam vam postavio pitanje. Vi tvrdite da ste vi otkrili da ih je pokupila srpska specijalna policija, a vi odgovarate na to da vi ne kažete da ste vi to otkrili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, otkriti, kako ste vi naveli u svom prvom pitanju, izgleda kao da sam ja vodio neku nezavisnu istragu o tome. Činjenica je da je zapisnik koji mi je predao komandant UNPROFOR-a u Topuskom imao vrlo detaljan opis ljudi koji su te novinare pohapsili, a to je izjava koju su oni napisali po povratku u Zagreb i vrlo jasno su opisali amblem koji su nosili ljudi na ramenu pri hapšenju. Amblem je bio specijalne policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje pitanje je bilo, ja ga ovde imam zapisanog, jer sam napravio belešku o tome, kad govorite o otmici francuskih novinara kažete kako ste vi otkrili da ih je pokupila specijalna policija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam otkrio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A odgovorili ste da nikad niste rekli da ste vi otkrili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja vam sada kažem na koji način. Vi kažete "otkrili" kao da su svi računali na mene da ja to utvrdim ko je uradio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne znam ko je računao na vas i ko i danas računa na vas.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, vi to kažete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam samo citirao rečenicu koja od velikog slova do tačke glasi: "Otkrio sam da ih je pokupila srpska specijalna policija pod optužbom za špijuniranje". I to piše u vašoj izjavi. Prema tome, nije teško da zaključim da tvrdite da ste to vi otkrili, jer vi pišete: "Otkrio sam da ih je pokupila specijalna policija zbog optužbe za špijunažu". To piše.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam otkrio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi, vi kažete tako. E pa dobro. Dakle, to je tačno šta kažete, je li tako, po vašoj tvrdnji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tačno je, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Međutim, u sledećem pasusu kažete: "Pošto su oslobođeni i vraćeni u Zagreb ...

SUDIJA MEJ: Molim vas da usporite i jedan i drugi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete u sledećem pasusu: "Pošto su oslobođeni i vraćeni u Zagreb, poslali su žalbe, izjave vojnoj policiji Republike Srpske Krajine i štabu sektora "Sever" UN. Tako sam saznao za njihovo hapšenje". To piše. Ne sumnjam da ste tako saznali za njihovo hapšenje, ali zašto onda, kako onda možete, pa zar ne vidite kontradikciju samo u sledećoj rečenici ... Vi kažete da ste na osnovu njihovih žalbi, pošto su se vratili u Zagreb, vi saznali za njihovo hapšenje, a pre toga tvrdite da ste vi otkrili da ih je pokupila specijalna policija Srbije.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Redosled iznošenja tih podataka u ovom zapisniku ne mora uvijek da bude povezan. Ja ću ponoviti još jedanput ovo na engleskom, da bih dozvolio i prevodiocima da malo predahnu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imaju oni dovoljno prevodilaca i kad govorite na srpskom. Oni govore bolje engleski od vas.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa dobro je, zato su tu i zaposleni, a ja nisam. Časni Sude, ja sam rekao vrlo jasno da, kada sam ja obavješten o svemu ovome, tada sam započeo neku vrstu istrage o onome što se dogodilo. Komandant sektora mi je dao fotokopiju izjava francuskih novinara, a u toj izjavi su vrlo jasno opisali uniformu i oznake na ramenima onih ljudi koji su ih uhapsili. Prema tome, kada kažem da sam otkrio ko je to počinio, to je zasnovano na određenom broju dokaza koji su mi predočeni. Sasvim je moguće da je moja izjava ovdje izmjenjena tako da ispada da je nešto rečeno prije, a da se nakon toga dogodilo nešto drugo. Moguće je da je jednu rečenicu netko stavio na vrh ili na dno stranice, ali mogu ponoviti tačno kako se ovo dogodilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovo nije prvi put da je učinjena neka greška, da je nešto šta nije tako zapisano u vašu izjavu, to slušamo više puta i juče i danas. Ali da pređemo sada na onaj deo vašeg svedočenja koji se odnosi na one međunarodne konferencije. Vi ste rekli da možete da pokažete i diplomatski pasoš. Budite ljubazni pa pokažite diplomatski pasoš da ga vidim.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, određeni broj pasoša gospodina Lazarevića su predočeni Sudu pod brojem 348, tabulator 7. Molim da mu se to pokaže da bi se videlo da li je diplomatski pasoš među njima.

SUDIJA MEJ: Ovo su fotokopije. Možda bi mu trebalo pokazati original. Je li ovo sve šta imate?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U redu, hoću da vidim fotokopiju, da vidim diplomatski pasoš. Gde je ta fotokopija? Stavite na grafoskop taj diplomatski pasoš, samo da ga svi vidimo.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ovaj dokazni predmet ima nekoliko stranica. Molim da se sve to pokaže svedoku i da on izabere taj pasoš.

SUDIJA MEJ: Neka to učini svedok, a onda možete da postavite pitanje, gospodine Miloševiću, kad za to dođe vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, imam ja to. Imam ja to, samo to nije diplomatski pasoš. Ponovo govorite neistinu. Gde ovde piše diplomatski pasoš?

SUDIJA MEJ: Neka svedok odgovori na pitanje pre nego što nastavimo. Da, šta piše ovde? Gospodine Lazareviću, molim vas, samo nam recite šta je taj dokument?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Na dokumentu se vrlo jasno vidi, piše na francuskom *passeport de service* (službeni pasoš), to znači da nositelj tog pasoša ima posebne privilegije kada putuje. Ja sam to opisivao kao diplomatski pasoš, jer na zadnjoj strani tog pasoša stoji da imam određena prava i privilegije, ne nužno kao ambasador, ali ipak to je bio službeni pasoš službe Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, izdat u Beogradu, časni Sude i jasno navodi da je moje mjesto rođenja lažno.

SUDIJA MEJ: Da, to smo čuli kad ste ranije svedočili. Izvolite, gospodine Miloševiću. Koje je vaše pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Diplomatski pasoš i službeni pasoš nikakve veze nemaju. On je tvrdio da ima diplomatski pasoš.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, nema smisla meni da postavljate pitanje. Vi morate da postavljate pitanje svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću, pošto ste pročitali ovde na prvoj strani kako piše, naravno adekvatno na francuskom, *passport de service*, što znači "službeni pasoš". Da li znate da na diplomatskom pasošu piše *passport diplomatique*? Je li to tačno, gospodine Lazareviću?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Verovatno da jeste, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čak ni to ne znate, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja nisam posedovao diplomatski pasoš osim ovoga kojeg ja isto tako smatram diplomatskim pasošem svoje vrste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Diplomatski pasoš ima oznaku da je diplomatski pasoš i ne daje se samo ambasadorima, nego i najnižem rangu diplomatskog konzularnog osoblja. I svaki konzularni činovnik koji lupa vize po pasošima ima diplomatski pasoš, jer spada u diplomatsko konzularno osoblje. A službeni pasoš, da li znate, daje se pomoćnim službenicima koji putuju u inostranstvo nekim službenim poslom ili mogu da prate neku delegaciju ili bilo šta drugo. I da li znate da je velika razlika i u tome što diplomatski pasoš izdaje Ministarstvo spoljnih poslova, a službeni pasoš izdaje Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao i sve druge pasoše. Da li vam je to poznato?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Meni je samo poznato da sam ja posedovao tri pasoša koji su mi izdati u Beogradu, koji su mi omogućili da putujem preko granice, čak i kasnije nakon svih tih događaja bez pretresa, bez zaustavljanja. Po meni, to je bila vrsta diplomatskog pasoša.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću i to šta kažete nije tačno, jer čak ni diplomatski pasoš ne garantuje da nećete biti pretreseni ni zaustavljeni ni u jednoj zemlji, po konvencijama, ako postoji neka sumnja. Prema tome, ni to ne znate. Ali zar nije jasno da ovde u ovom službenom pasošu koje se daje pomoćnom osoblju, što ste vi i bili u delegaciji, piše "Lazarević Slobodan, prevodilac". Dobili ste službeni pasoš, jer ste pratili

delegaciju u svojstvu prevodioca na tu konferenciju. Prema tome i ovde obmanjete one koje želite time da ste imali diplomatski pasoš i neku funkciju i poziciju koju nikad niste imali. Ali da idemo dalje.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, to je na nama da razmotrimo. Na nama je, gospodine Miloševiću, da to razmatramo. On je taj pasoš opisao kao diplomatski pasoš. Ukoliko to bude važno, mi ćemo to da razmotrimo. Sada je vreme za pauzu od pola sata, a ostalo vam je oko 20 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, lažno predstavljanje je uvek relevantna stvar pa ne znam zašto kažete "ukoliko bude važno", lažno predstavljanje je relevantna stvar.

SUDIJA MEJ: Da, pola sata pauze. Gospodine Lazareviću, molim vas da se vratite za pola sata.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, recite mi, koliko mi je još vremena preostalo, prema vašem proračunima?

SUDIJA MEJ: Imate, mislim, oko 20 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 20 minuta nije dovoljno.

SUDIJA MEJ: Pa imali ste sasvim dovoljno vremena da ispitajte ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, ali čak i sa najstrožim računanjem vremena, ako smo sa ovim svedokom započeli oko 9.45, a ne u 9.30, to bi trebalo da znači još najmanje pola sata, pošto ukupno imam jedan sat i 40 minuta.

SUDIJA MEJ: Proveriću to, sada bi trebalo da počnemo sa ispitivanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pričali ste u vezi sa tim međunarodnim susretima, kako su tekle te konsultacije sa zvaničnicima Jugoslavije ili Srbije.

Opisali ste kako ste dolazili, odsedali u hotelu, nekom, pa onda je vojni deo išao u Generalštab, a civilni deo u Vladu ili, kako kažete, u moj kabinet ili ne znate gde, ali negde kod civilnih vlasti. Otprilike ste tako opisali, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi lično niste bili prisutni u tim konsultacijama, nego samo znate da su neki odlazili kod civilnih, a neki kod vojnih vlasti da se konsultuju oko predstojeće međunarodne konferencije. Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Po povratku bi nas obavjestili gdje su bili na brifingu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to znači ono šta bi vam oni rekli, to je ono šta ste znali, inače vi lično niste učestvovali u tim brifinzima i ti brifinzi nisu u vašem prisustvu vođeni, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pošto smo to raščistili, odnosno tu vašu tvrdnju, hajde, pogledajte šta piše na strani 14 u pretposlednjem pasusu, poslednji, počinje samo s jednim redom, a ovaj pretposlednji kaže ovako, evo ja ću vam pročitati šta ste napisali u izjavi: "Na tim brifinzima ja bih čitao tačke dnevnog reda, jednu po jednu. Onda bi nam prisutni predstavnik Vlade u Beogradu davao instrukcije. Govorili su nam da li možemo da prihvatimo određenu tačku ili ne i ako možemo da pristanemo na nešto, do koje mjere ..." i tako dalje. Prema tome, ovo šta pišete je u direktnoj kontradikciji sa onim šta ste maločas rekli, gospodine Lazareviću. Je li to vama očigledno ili nije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vrlo očigledno. Imam i objašnjenje za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas onda objasnite.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam tražio od tima koji su vodili istragu da se ovo promjeni, jer ja nisam nikada takvu izjavu dao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to opet niste, kao za ono što niste dali u Topuskom za miniranje igrališta, tako su oni upisali i ovo drugo šta vi niste rekli. Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U pravu ste, gospodine, ljudi prave greške.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, to je jasno, to je jasno. Onda da idemo dalje. Vi ste opisali detaljno sastanak 16. juna u Ženevi (Geneva). Tako sam shvatio. Je li tako, gospodine Lazareviću?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Po mom sjećanju, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I tada ste opisali da je Goran Hadžić zvao Zorana Lilića, predsjednika SRJ, da se konsultuje u toj punoj kancelariji u kojoj ste svi bili, a neko valjda iz vojske zvao je nekoga u Generalštab da nešto pita. Je ste li tako rekli?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To se odnosi na sastanak u Norveškoj (Norway), gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A samo u Norveškoj. A šta se odnosi na ovaj sastanak, pošto je i druga strana konstatovala da ste detaljno opisali sastanak 16. juna u Ženevi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Odnosi se na sastanak u Ženevi. Ja sam odgovarao na pitanja po svom sjećanju. Moguće je da napravim grešku, da na prvom sastanku gospodin Hadžić nije bio. Međutim, postoje zapisnici koji su ljudi bili. Za Gorana Hadžića definitivno tvrdim da jeste bio, postoje fotografije zajedničke, mene i gospodina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz Ženeve?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, iz Ženeve. Iz Norveške.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja ne govorim sad o Norveškoj, sada govorim o Ženevi, pošto ima četiri sastanka.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, šta ste rekli o Ženevi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da je sastanak održan, da je bio vrlo kratak, eventualno dva do tri sata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I rekli ste da se ništa niste dogovorili, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Po mom ovde skupu informacija koje sam dobio, šef delegacije na tom sastanku u Ženevi zvao se Novaković. Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vojne delegacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vojne delegacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, je li vi tvrdite da je Hadžić bio na tom sastanku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne mogu biti apsolutno siguran. Ja sam to već vrlo jasno rekao da sam odgovarao na pitanja po svom sjećanju. Gospodin Kosta Novaković, pukovnik Kosta Novaković je bio šef vojne delegacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šef delegacije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vojne delegacije, gospodine Miloševiću, postojala je i civilna delegacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa bila je mešovita. Što se tiče civila, po ovome šta ja ovde imam zabeleženo, bili su Srba Jarčević i Paspalj na tome, a šef je bio Novaković. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Po mom sjećanju, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I po ovome šta ja ovde imam zabeleženo, taj je sastanak održan pod okriljem generala Valgrena (Lars Eric Valgren) koji je bio komandant UNPROFOR-a u to vreme. Je li to tačno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Koliko se sjećam, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je onda tačno i to da su se tu oni dogovorili da naprave liniju razdvajanja?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Koliko se sjećam, bilo je govora i o tome isto, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, nije tačna vaša tvrdnja da se nisu dogovorili ništa i da im je bilo naloženo da se ništa ne dogovore.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačno je utoliko da smo odmah nakon sedam dana imali slijedeći sastanak, pošto ništa nije bilo implementirano na terenu. Prema meni, nije došlo ni do kakvog dogovora onda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali po ovim zabeleškama ovde, gospodine Lazareviću, ovde stoji da vi niste bili na tom sastanku u Ženevi.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na žalost, niste u pravu, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja lično nisam bio tamo, pa to ne mogu da vam kažem, ali tako ovde stoji. Vi tvrdite da ste bili na tom sastanku 16. juna u Ženevi, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačno, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste bili na drugom sastanku, od 6. do 8. jula, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Isto u Ženevi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ili u Beču (Vienna)?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na tome ste bili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je bio na tom sastanku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Delegacija se povećavala brojčano nakon svakog od tih sastanaka. Ja lično nijesam dobijao listu ko će sve biti tamo, niti me je u principu interesovalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, po ovoj mojoj belešci koju imam ovde, to je bila ista delegacija, ali je bila samo vojna delegacija, nije bilo civila.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja, koliko se sjećam, delegacije su se uvijek sastojala od političkog dijela delegacije i vojnog dijela delegacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi tvrdite da ova zabeleška koju ja imam nije tačna i da je bila takođe mešovita delegacija, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je bio predmet razgovora?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Iz nekog nepoznatog razloga meni stalno dolaze na pamet te nesrećne turbine negdje dole oko Knina. Vrlo je moguće da se tada razgovaralo o tim turbinama koje su bile na servisiranju u fabrici "Rade Končar" u Zagrebu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Meni je ovde zabeleženo da je tu razmatrano pitanje prekida vatre i linije razdvajanja, isto tako.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Znači, ipak na prvom sastanku nije ništa dogovoreno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to je bilo stalno pitanje, zavisno gde. A recite mi, molim vas, da li je na tom sastanku bio Hadžić?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije bio ni na prvom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vrlo vjerovatno. Gospodine Miloševiću, mi ipak govorimo o jednom periodu koji se dogodio pre nekih desetak, 11 godina i o kome ja nisam vodio evidenciju, nego samo pokušavam da se sjetim. Činjenica je da sam prisustvovao tim sastancima. Koliko mogu da se sjetim, ja toliko mogu i da svjedočim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja samo želim da konstatujem da se ovo šta ste rekli ne slaže sa činjenicama kojima ja raspolazem. A da li je ili nije tako, na kom je to sastanku bio Galbrajt (Peter Galbright), molim vas, pošto ja ovde nemam da je ikad bio Galbrajt?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U Norveškoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste nešto govorili, ja mislim da je prilično pogrešno interpretirano, bar kako sam video onda u transkriptu kako sam ga pratio, pa bih vas podsetio šta piše na strani 14 o tom događaju, kad govorite o Hadžiću. Pošto ste vi ovde objasnili da, kad mu se Galbrajt obratio sa "gospodine predsedniče", onda je on rekao nešto da je bio dispečer ili tako nešto, to ste vi ovde rekli uživo, koliko se ja sećam. Nemam pred sobom transkript, ali vi se sećate šta ste rekli, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, upravo je tako izjavio. Zašto se sećam toga? Zato što je to bila vrlo značajna izjava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Međutim, kao što znate, on nije bio nikakav dispečer, on je pre rata bio magacioner i to je stvarno bilo njegovo zaposlenje, magacioner je bio. Je li to znate?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, on nije rekao da je bio nikakav dispečer, ni u kakvom prenosnom smislu, da prenosi nečije poruke, nego je rekao svoje zanimanje, šta je on bio. Je li tako ili ne?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne. U kontekstu u kome se to dogodilo, to nije shvaćeno kao takvo, gospodine Miloševiću, jer kada su mu se obratili sa "gospodine predsjedniče", on je rekao, "ja nisam predsjednik, ja sam dispečer".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to mu se obratio Galbrajt i on mu je tako odgovorio, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Kanadski ambasador, američki ambasador, dva, tri ambasadora su bila tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a evo šta piše ovde u vašoj izjavi: "Međunarodne konferencije kojima sam prisustvovao održavane su u periodu kada je Goran Hadžić bio predsjednik RSK. Hadžić je prije rata bio magacioner". To je drugi pasus na 14. stranici srpske verzije.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Tapuškovuću. Izvolite.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Ako mogu da pomognem Sudu, to je engleska verzija, 15. stranica, drugi pasus.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, "Hadžić je prije rata", to čitam vas, šta ste rekli, "bio magacioner i stvarno je bio sirovina i seljak. Više ga je interesovalo da juri žene, da se napija i zarađuje pare, nego da upravlja vladom. Bio je svjestan da je na previsokoj funkciji za svoje sposobnosti, pa mi je", "mi", to ste vi, je li tako, "jednom prilikom kada sam ga oslovio sa 'gospodine predsjedniče' odgovorio, 'nisam ja predsjednik, ja sam magacioner". Prema tome, ovde tvrdite drugačije. Dakle, nije ga oslovio ni kanadski, ni ne znam koji, pomenuli ste sad nekoliko ambasadora, Galbrajt nije ni bio na tom sastanku, nego vi kažete da ste ga vi oslovili i da vam

je rekao da je bio magacioner, što je, u stvari i bio pre rata, jer je to bilo njegovo zanimanje. Je li tako, gospodine Lazareviću?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ovde doslovno kaže "jednom prilikom". Ta prilika se odnosi na Norvešku, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, "jednom prilikom kada sam ga oslovio", to jest vi ste ga oslovili, a ne nikakav ambasador strani, vi ovde tako kažete, "sa gospodine predsjedniče", on je odgovorio, "nisam ja predsjednik, ja sam magacioner". Zašto tvrdite da je to bio nekakav formalni kontakt između njega i nekakvog ambasadora, kad ovde piše da je to razgovor među vama, u delegaciji u kojoj ste vi bili prevodilac?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam vrlo jasno dao tu izjavu. Nekoliko puta sam je ponavljao, pošto je bila vrlo specifična, da se dogodila u Norveškoj, da je gospodin Hadžić sjedio za stolom, igrao pasijans, ređao pasijans, soliter sa kartama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vas ne pitam da li je igrao pasijans.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tada se to dogodilo, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne govorim ni kada se dogodilo.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

TUŽILAC GRUM: Gospodin Milošević prekida svedoka i ne dozvoljava mu da završi odgovor.

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da završi svoj odgovor. Da li želite nešto da dodate, gospodine Lazareviću?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Samo jednu stvar. To se desilo u Norveškoj. Nikada se nisam sreo sa gospodinom Hadžićem u nekoj nezvaničnoj privatnoj situaciji, da bi o bilo čemu s njim razgovarao.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Lazareviću, ja i ne tvrdim da ste ga sretali u bilo kakvim neoficijelnim prilikama. Ja samo čitam vašu izjavu u kojoj doslovce piše da, kada ste ga vi oslovili, da vam je rekao da je magacioner, što je i bio.

SUDIJA MEJ: On se već time pozabavio, već je odgovorio na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to šta ste rekli da ga je oslovio Galbrajt, pa onda kanadski, pa onda neki drugi ambasador pa mu je onda on odgovorio to, to takođe ste rekli neistinu. Je li tako, gospodine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću, apsolutna je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, zašto ste onda ovako napisali u izjavi, ako je to šta ste rekli ovde usmeno apsolutna istina, a u kontradikciji sa ovim što ovde piše?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja tu ne vidim nikakvu kontradikciju. Kaže se "jednom prilikom", a prilika se odnosila na Norvešku, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jedna prilika, ali vi govorite o ambasadoru, a ne o sebi. Prema tome, valjda je razlika između toga da li je razgovarao sa ambasadorom neke strane zemlje ili sa vama koji ste radili kod njega kao prevodilac u tom trenutku.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U principu, on nije ni razgovarao sa ambasadorima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da je razgovarao.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ambasadori su se obratili gospodinu Hadžiću putem mene, a gospodin Hadžić je odgovorio meni, nije ni pogledao ambasadore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, vi kažete da ste ga vi oslovili tako, a ne ambasador, ovde piše tako.

SUDIJA MEJ: Gubimo vreme. Ovo je suđenje koje će jako dugo da traje, a trajaće još duže ako budete stalno iznova insistirali na ovakvim stvarima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda ste pomenuli da je u Norveškoj bio, ja ovde imam spisak, kažete da su bili Hadžić, Jarčević, Kužet, Rakić, Novaković, Vujinović, Ergić, to je vojna i civilna delegacija, a iz Hrvatske Šarinić, Kučeković, oficiri Domazet i Stipetić. Posrednici su bili Volebek (Knut Vollebaek) koji je zamenjivao Stoltenberga, Arens (Geert Ahrens) koji je zamenjivao lorda Ovena (David Owen), Bo Pelnas (Bo Pellnas) i Džini Piterson (Jeannie Peterson). Eto, to piše. Dakle, nema vam nigde nikakvog Save Miloševića koga ste uključili. A da li biste mogli da objasnite ko je taj Savo Milošević? Ja doduše znam jednog Savu Miloševića, to je onaj reprezentativac koji odlično daje golove, znam ga sa televizije, izvrstan fudbaler, ali ne znam na koga vi ovde Savu Miloševića mislite. Pretpostavljam da taj naš Savo što daje golove nije bio tamo, nego neki drugi. Ko je taj Savo Milošević, nema ga ovde na, u ovim informacijama koje ja imam? Ko je on?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vi ste vrlo duhoviti, gospodine Miloševiću. Savo ili Mišo, ja sam isto to tako rekao, da li je Savo ili Mišo, ne sjećam se baš tačno, ali je činjenica da je gospodin, taj Milošević, bio predstavljen nama kao domaćin na obadva sastanka u Ženevi. A morate dozvoliti i mogućnost da je na sastanku u Norveškoj bila grupa posmatrača koji nisu bili u zvaničnoj funkciji samoga sastanka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste pridali tom prisustvu neki značaj, dakle ne posmatrački, ni, kako bih to rekao, uloge domaćina, nego nešto drugo. I onda govorite kako su pominjali mene i kako govore, evo, taj Savo Milošević je mene pominjao po imenu "Slobo". Je li tako? Tako ste rekli.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tako sam rekao i ostajem pri tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo on od svih članova delegacije, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo on i nekoliko miliona Srba koji me takođe zovu "Slobo", što vam je takođe, nadam se, poznato.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Interesantno da spominjete to, obično je to u kontekstu vrlo negativnom, kad su vas zvali "Slobo".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja ne bih rekao, to možda vi mislite, ali ja ne bih rekao da i oni tako misle. A da li znate da me niko nije zvao "šef" ili "bos", niko iz mog okruženja, a pogotovo niko iz Republike Srpske i Republike Srpske Krajine? Baš niko.

SUDIJA MEJ: Dozvolite da svedok na to odgovori. Dozvolite da se svedok time pozabavi.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Većina osoba u Republici Srpskoj Krajini, koji su delovali dole, su vas zvali "šef". To vam je bio zvaničan nadimak u RSK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Lazareviću, vi to očigledno bolje od mene znate, pa onda neću da više o tome raspravljam. Recite mi, molim vas, pošto vi tvrdite da su oni bili instruirani da ne prihvate ništa, jeste tako rekli?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa što su onda zvali bilo koga ili navodno zvali, kako vi kažete, da se konsultuju, ako su unapred imali instrukciju da ništa ne prihvate, što bi onda zvali da nekog konsultuju ako treba jednostavno da opstruiraju, kako vi kažete?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zvali su iz vrlo jednostavnog razloga, gospodine Miloševiću, jer obično su se nalazili, dešavale su im se situacije kad nisu imali odgovor na neka konkretna pitanja i nisu znali šta da rade. Zbog toga su zvali vaš kabinet, vaše savetnike, vas, Lilića, Perišića, Stanišića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, molim vas, koga su to oni zvali u mom kabinetu? Da li ste ikad saznali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam. Neke od vaših savetnika. Imali ste ih bezbroj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete da je bilo bezbroj savetnika u mom kabinetu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Ovo je, ovo je vrlo interesantno. Ovi ovde preko puta tvrde da sam ja radio u praznoj kancelariji

i da nisam imao saradnike tamo, vi kažete da sam imao bezbroj savetnika. To je vrlo dobro.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Savetnici ne moraju da dele kancelariju sa vama, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Pa kad zovu u moj kabinet, verovatno tamo sede neki savetnici koji im daju instrukcije, po ovome šta vi kažete. Ali da se ne zadržavamo na tome. A recite mi, pošto kažete da je Beograd insistirao da se dobije unapred dnevni red, zar nije logično da, kad se neko poziva na neki međunarodni skup, da se daje unapred neki dnevni red, da se ne poziva tek "evo dođite, pa ćemo da vidimo šta ćemo", nego valjda je logično da se traži neki dnevni red i da se šalje neki dnevni red? Da li je ili nije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, logično je da se traži neki dnevni red unaprijed, ali nije logično da druga država, treća država u konfliktu koja navodno nema veze sa konfliktom, zahtjeva taj dnevni red na uvid.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A otkud vi znate da je bilo ko iz Beograda zahtevao na uvid bilo kakav dnevni red?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tako što sam bio prisutan kad je razgovarano o tome, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je razgovarao?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Većina oficira, većina političara sa kojima sam se sretao, jer šef treba da odluči o tome šta ćemo da radimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja mislim da ste vi to izmislili, gospodine Lazareviću, pošto to očigledno nije tačno. Vi to niste mogli čuti ni od koga.

SUDIJA MEJ: To je ono šta je on rekao da se desilo, gospodine Miloševiću i nema svrhe da vi dajete komentar na to. Daćemo vam dodatnih pet minuta pošto ste to tražili. Znači još pet minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, dajte da onda brže pređemo preko toga. 1995. godine, posle "Oluje" ste došli u Beograd, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste počeli da radite za firmu "LCI" u Beogradu čije je sedište bilo u Londonu (London), a vlasnik je Stiv Dikson (Steve Dickson)? Je li to tačno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislim da se to dogodilo u novembru ili decembru 1995. godine. Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je glavni menadžer te firme u Beogradu bio Aleksandar Margetić?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je ta firma protiv vas gradskom SUP-u, odnosno policiji u Beogradu podnela krivičnu prijavu kojom je za vama raspisana potera?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je tačno da ste posle toga radili u preduzeću "Fajv Star" (Five Star) sa sedištem u beogradskom hotelu "Srbija" u Ustaničkoj ulici, sa izvesnom Ivankom Golušin koja se jedno vreme nalazila u pritvoru zbog prevare koju ste zajedno izvršili prodajući šering aranžmane u Srbiji, naročito u Vojvodini? Je li tačno ili nije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Šering apartmane u Vojvodini?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste prodavali u Vojvodini i Srbiji, odnosno u Srbiji, a naročito u Vojvodini. Je li to nije tačno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li ste vi posle ove firme registrovali sopstveno preduzeće pod firmom "Melburn", sa sedištem u Novom Beogradu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li nije tačno i to da ste za te nepostojeće apartmane na Malti (Malta) u Španiji (Spain) oštetili Beograđanina Darka Đukića sa 30.000 maraka, Milana Antonijevića za 65.000 maraka i Zdravka Ristića za 17.000 maraka? Je li to tačno ili nije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno, gospodine Miloševiću. Vi govorite besmislice. Svako ko nešto zna o tajm šeringu shvatiće da jednostavno nema načina da jedna osoba potroši 65.000 dolara na jedan tjedan u takvoj vrsti tajm šeringa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ne ulazimo u to, ja sam vas drugo pitao, meni ne smeta da kažete da nije tačno. A da li zaista nije tačno da, iz svih tih razloga je bila raspisana potraga za vama iz SUP-a Beograd, zbog krivičnog dela prevare? Samo to ili postoji još nešto? Je li bila raspisana?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne. Nije tačno. Dozvolite mi da samo odgovorim na to. Vi kažete da je prva poternica za mnom raspisana u 1995. godini u novembru, a ja sam živeo u Beogradu do 1999. godine prijavljen na istoj adresi. Vi implicirate i da niko iz SUP-a nije mogao da me nađe, iako je bila raspisana poternica za mnom i to ne jedna nego dve ili tri, a redovno svaki dan sam išao na posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Lazareviću, vi ste rekli, malopre smo konstatovali više primera, od onoga igrališta u Topuskom do ovih poslednjih stvari koje ne znate kako su se našle u vašoj izjavi, tu su se neke stvari našle tako da ne vi znate kako su se našle. Je li tako? Neke stvari u izjavi.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Budite ljubazni pa ponovite to pitanje još jedanput.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažem, objasnili ste za nekoliko primera koje sam vam citirao u izjavi da to niste rekli i da ne znate kako su se te stvari našle u izjavi, od onog igrališta u Topuskom, miniranja i sad ovoga šta ste malopre isto rekli da nije bilo u izjavi. Imate nekoliko stvari koje kažete da nisu bile u izjavi.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ima nekoliko stvari koje su se pojavile kao greške. Jedna od tih je bila očito greška onog ko je štampao pa je napisao da je pukovnik Karan bio član Službe državne bezbjednosti umesto KOS-a. Da, greške se događaju, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, rekli ste i da niste nikom govorili o tome da je neko minirao igralište u Topuskom, na primer.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. To je tačno, ja nisam nikad to izjavio, ali sam rekao za Glinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali to nije štamparska greška.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne znam kako se pojavilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači ne znate šta je. Da li to znači da vaš sadašnji aranžman podrazumeva da čak ne moraju ni da vas pitaju šta da stave u vašu izjavu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Koji aranžman, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa mislim sa ovom stranom preko puta.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja nemam ni sa kim nikakav aranžman.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Lazareviću, ima jedna stvar koju ja ne mogu da objasnim, pa vas molim da mi vi objasnite. Pošto vi tvrdite, vaša je teza iz 21. korpusa, da su Srbi ubijali Srbe da bi podgrevali ratnu situaciju. To ste tvrdili, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, čak sam i naveo jedan incident koji se dogodio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja ne verujem da bi ijedan Srbin mogao to da napiše, pa vas pitam da li je vama poznato da je to da neko ubija svoje bila karakteristika rata u Bosni, time se služila muslimanska strana. Je li vama poznato to, gospodine Lazareviću?

SUDIJA MEJ: Pitanje nije relevantno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa relevantno je, gospodine Mej, jer ja smatram da je dokaz da i ta praksa ubijanja svojih, a koja je bila karakteristika muslimanske strane u Bosni i Hercegovini, a i iste takve lažne optužbe da su to radili Srbi, dakle i takva praksa i takve optužbe ukazuju da to potiče iz iste kuhinje, odnosno iz istog izvora, odnosno onih koji su radili na razbijanju Jugoslavije.

SUDIJA MEJ: Dobro. Šta vi tvrdite, ko je bio uključen u ovoj zaveri, ko je bio u toj "kuhinji", kako ste se vi izrazili, tako da može svedok na to da reaguje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U toj kuhinji, između ostalog, učestvuje i ova strana preko puta koja, između ostalog, kaže, koja formuliše ove lažne optužbe, a što se tiče konkretnog, vi ste vodili razgovore, kako vidim, sa Kevinom Kertisom ...

SUDIJA MEJ: Ne, vreme vam je isteklo. Ali ako hoćete, ako želite da postavite pitanje o gospodinu Kertisu, možete, samo dozvolite svjedoku da reaguje na to. Izgleda da se ovde sada tvrdi da ste govorili o tome kako su Srbi ubijali Srbe kao rezultat neke zaverе, a ta zavera navodno uključuje i Tužilaštvo. Molim vas, odgovorite nam da li je to istina.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Ma ne, Tužilaštvo apsolutno nema nikakve veze ni sa kakvim zavjerom protiv Miloševića. A ja, kao svjedok, ja samo želim doprineti otkrivanju istine.

SUDIJA MEJ: Dobro. Gospodine Miloševiću, imate pravo na još jedno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi, gospodine Lazareviću, za koga danas radite? Ili da preciziram pitanje, koliko dugo radite za britansku službu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, mogu se samo nasmijati na ovo. Pitanje je prilično neobično. Naravno da ne radim za britansku obavještajnu službu (SIS, Secret Intelligence Service).

SUDIJA MEJ: Da li prijatelji suda imaju pitanja?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časne sudije, hvala. Ja bih vas zamolio za malo vremena. Ja ću zaista da se potrudim da to bude uvek u onim vremenskim granicama koje sam i do sada dobijao. To je jedno. Drugo, zamolio bih gospodina Lazarevića ako može uvek da mi odgovori na BHS-u, na srpskom, hrvatskom ili bosanskom, da bih ja to mogao bolje da kontrolišem kao prijatelj suda. Gospodine Lazareviću, ja, naravno kao amikus, nisam imao pravo niti mogu da vodim bilo kakve svoje istrage i sve ono šta bih vas ja pitao odnosiće se na stvari koje su već bile predmet glavnog ispitivanja i na ono šta je sadržano u vašem iskazu, ja mogu samo od toga da pođem. Pa bih vas prvo zamolio da mi objasnite ovaj grafikon

koji ste vi uradili, da li je rađen kada ste davali svoj iskaz u januaru i julu 1999. godine ili sada kada ste bili u razgovoru sa Tužilaštvom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Deo toga je rađen u januaru, februaru pa do jula mjeseca 1999. godine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Grafikon, grafikon.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: O grafikonu i govorim. Deo toga je rađen tada, a deo je rađen ovde sad, pre sedam, osam dana.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ovaj set dokaza koji smo imali ovih dana na razmatranju, tu smo gledali dokumenta koja se tiču iz 1993., 1994. i 1995. godine. Tu nema ni jednog dokumenta za neki drugi period vremena. Mene interesuje da li imate bilo kojih dokument vezan za taj grafikon koji se tiče perioda vremena između 1. avgusta 1991. godine i juna 1992. godine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, niko mi nije tražio da ga napravim.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ste imali i jedan dokaz, pisani pre svega, mislim samo na pisane dokaze, na osnovu kojih bi se moglo videti da je postojao plan za etničko čišćenje i vršenje zločina u početku avgusta meseca ili u 1991. godini? Da li ste imali i jedan dokaz takve prirode u svojim rukama?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Rekli ste da ste radili za KOS Jugoslovenske narodne armije gotovo, ne gotovo, nego tačno 30 godina, između 1968. i 1998, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja molim časni Sud, a i vas, pre svega, u srpskoj verziji to je strana 29, a u engleskoj verziji to je strana 32, pasus 3. Ovo šta bih vas pitao je sledeće. U tom periodu od 30 godina ili bolje rečeno nekih dve, tri godine manje, kad ste dobijali novce za svoje aktivnosti, jeste li sretali ljude iz KOS-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Van zemlje ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A u zemlji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Isto ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A jeste li sreli bilo kog čoveka iz KOS-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodina pukovnika Zimonju, da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E dobro, sad bih hteo da mi objasnite. Ovde ste rekli: "1995. godine otišao sam prvi put kod Zimonje u kancelariju". Je li tako? Prvi put?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. U Beogradu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To je prva rečenica u tom pasusu. Zadnja rečenica u tom pasusu: "Da se njemu nešto desilo ili da je nestao, ne bih znao nikog drugog iz KOS-a sa kim bih stupio u kontakt". Da li to znači da ste vi svih tih 20, 30 godina apsolutno imali jednu jedinu vezu, samo Zimonju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodina Zimonju ili osobe koje bi on preporučio da dođu da me vide.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znam, ali ste kazali da je Zimonja nestao, vi ne biste, niko ne bi znao da ste radili za KOS.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ne da niko ne bi znao da sam ja radio za KOS, nego ja ne bih znao sa kim da stupim u kontakt u KOS-u.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Na 29. strani, a to je engleska verzija 32, pasus 2, to je engleska verzija, to je pasus ispred ovoga o kome smo govorili. Rekli ste da ste za Zimonju radili sve do 1998. godine, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro. Ne. Hvala. Ali onda ste rekli "do 1998. godine, kada sam napokon dobio lična dokumenta", da se to dogodilo 1998. godine, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E sad ovde u zagradi stoji da "nakon što sam dobio dokumenta, otišao sam prvi put u ambasadu Sjedinjenih Američkih Država". Zašto?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zato što sam želeo da napustim zemlju.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Prvi put? A da li još koji put?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Vi ste Tužilaštvu predali veći broj fotografija. Kako se navodi u vašoj izjavi, vaš iskaz se završava time da ste Tužilaštvu predali 90 fotografija, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vrlo vjerovatno. Stvarno ne znam koji je broj u pitanju.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Mene interesuje fotografija broj 18. Molim časne sudije da obrate pažnju na kraj iskaza koji je dao gospodin Lazarević i na tačku 18. Ovde piše "francuski kapetan", opisujete fotografiju, "je tečno govorio srpski. Roditelji su mu bili Srbi, ali je rođen u Francuskoj (France). Služio je kao oficir za vezu francuskog bataljona u bihaćkom džepu. Na ovoj fotografiji ja sam u britanskoj uniformi". Da li možete da objasnite kako ste to bili u uniformi britanskog policajca, britanskog oficira?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zato što sam u to vrijeme skupljao uniforme, gospodine. Imao sam veliki broj uniformi u stanu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I vi ste nosili britansku uniformu na zadacima koje ste obavljali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To nije bio zadatak, to je bio privatni sastanak u mom stanu. Fotografija prikazuje moj stan.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Ja bih molio Tužilaštvo da pogledamo tu fotografiju kad budemo imali vremena. Drugo, pod tačkom 52 kažete ovako: "Čovek sa desne strane je Goran Gvozdenović koji je bio zadužen za 20 vojnih policajaca koji su mu stavljeni na raspolaganje. Njegov otac, pukovnik Gvozdenović, je bio komandant", a to sam pogrešio. Pardon, pardon, pardon, izvinite, izvinite. Tu sam preskočio. Ne, tačka 14. Evo. Izvinjavam se, časne sudije: "Poljski bataljon i nekoliko Francuza",

opisujete fotografiju, "Danaca i Kanađana za vreme poljske svečanosti uručjenja medalja. Ja nosim britansku uniformu". Kako to objašnjavate?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Isto se radi o nekom banketu i ja sam mislio da britanska uniforma lepo stoji na meni.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Sad bismo se vratili na ono što ste ...

SUDIJA KVON: Samo trenutak. Molim vas, ponovite odgovor. Prevodioci nisu stigli da prevedu.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa radilo se, radilo se o neformalnom banketu u Slunju, ako je to ta fotografija. Ja jesam bio u uniformi britanskoj, ali sam bio sa oznakama Vojske Jugoslavije na sebi.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, mi ćemo to moći i proveriti. Hvala. Sad bih se vratio na ono o čemu ste govorili juče kad je u pitanju Bent Jansen (Bent Jenssen). To je strana 25 srpsko-hrvatsko-bosanske verzije, a engleska verzija je 27 stranica, četvrti pasus.

SUDIJA MEJ: Usporite malo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hoću. Vi ste ovde kazali prvo da ste od Bent Jansena dobili hrvatske planove za napad i noć pre toga mu ih dostavili, izvinjavam se, "noć pre toga mi ih je dostavio", je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Molim?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Kome ste predali te planove, tačno lice?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Štabu 21. korpusa, pukovniku Bosancu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Juče ste govorili o tome, a nema toga nigde ovde u vašem iskazu kada ste ranije govorili, da ste

bili prisutni razgovorima, pokušajima razgovora sa kabinetom predsednika Miloševića, potom Stanišića i Perišića, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ponovite pitanje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Juče ste kazali ovde više puta da ste bili prisutni kada su zvati kabineti Miloševića, Perišića, Stanišića.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To niste spomenuli nigde u vašem iskazu iz 1999. godine. Kako to objašnjavate?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da u izveštaju iz 1999. godine postoji vrlo detaljno šta se događalo na dan povlačenja svih korpusa iz Krajine. Ja sam vrlo jasno rekao s kim su ti ljudi razgovarali i o čemu su razgovarali.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Samo pasus nakon ovoga, vi ste rekli sledeće. Dakle, dan pre toga ste dobili ova dokumenta, a onda sledi "odmah posle početnog napada javio mi se major hrvatske vojske Tihomir Tica Brckan" i sad govorite tu šta je bilo. Zadnje dve rečenice: "Brckan mi je rekao da se sa suprugom odvezem do Turnja, tvrdeći da će nam osigurati bezbjedan prelazak. Takođe mi je rekao da kažem Bulatu da je najbolje da se preda. Objasnio sam mu da ne mogu da pređem na hrvatsku stranu, jer bi me narod smatrao izdajnikom, a, na kraju, Brckan mi je rekao da će poslati još jednog oficira za vezu iz Siska i reći mu za mene, kako se meni i mojoj supruzi ne bi desilo ništa loše". Kako to da ste ovakav razgovor obavili sa hrvatskom stranom sutradan, odnosno tog dana kada je počeo napad?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To se nije dogodilo tog dana, nego vrlo rano nakon napada, a gospodin Brckan me je zvao preko telefona u štabu Ujedinjenih nacija. Iz štaba Ujedinjenih nacija su došli da me obavijeste. Gospodin Brckan je bio oficir za vezu hrvatske zone, mislim karlovačke zone vojske Hrvatske, tako da smo imali vrlo česte kontakte.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala. Ko je odredio pravac kretanja konvoja izbeglica od 24.000 ljudi, kako ste juče kazali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je bio zajednički dogovor na nivou Hrvatske, svih onih koji su se nalazili u okruženju oko štaba sektora "Sever", međunarodnih organizacija, vojnih posmatrača i posmatrača Evropske zajednice. Mislim, svi su bili uključeni u to.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Nije li to bio proizvod komunikacije vas i vaše supruge sa hrvatskom stranom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Strana 27 na BHS-u, engleska verzija strana 30, treći pasus, zadnji pasus, ne, treći pasus engleske verzije: "Moja supruga je predložila da se dogovorimo sa Hrvatima i da idemo konvojem preko hrvatske teritorije, što smo i uradili". Da li ste to tako kazali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam. I objasnio sam zašto.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. U konvoju je bilo 24.000 ljudi. Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačan broj, po osnovu zaključaka, mislim, ne moram biti tačan u tome.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A rekli ste kad ste stigli na srpsko-hrvatsku granicu da ste vi prisustvovali, vi ste bili zadnji koji je išao, da je na srpsku teritoriju prešlo 14.000 ili 15.000 ljudi.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam zadnji izašao. Postoji mogućnost da je postojala pauza između konvoja, da je kasnije možda još deo konvoja dolazio.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A šta se dogodilo sa ovim ...

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Kada sam ja ...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne, ne. Mene interesuje konvoj koji ste vi pratili. To je bilo 24.000 ljudi, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja ga nisam pratio, ja sam bio četvrto ili peto vozilo na početku tog konvoja.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A onda ste kazali juče, piše u vašem iskazu da ste zadnji izašli.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Moje ubjeđenje je bilo da sam zadnji, pošto sat, dva niko se nije pojavljivao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A u tom konvoju od 24.000 ljudi, šta se dogodilo sa onih 10.000 ljudi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne znam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne možete da objasnite?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da vam kažem.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Oni su doživeli neprijatnosti tek u Srbiji, tamo su bili u logoru i mučeni, kako ste rekli juče.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jedan deo njih da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Interesuje me još jedna vrlo važna tema. Vi ste u svojoj izjavi rekli, to je na prvoj stranici, da je vaš prvi veliki zadatak za KOS bio da ste jednom nemačkom državljaninu podmetnuli neke filmove.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I to ste objasnili da je bio Nemač na Rabu: "Ja sam jednostavno ušao i stavio rolne filмова među njegove stvari".

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Više vas nije interesovalo šta se dogodilo sa tim čovekom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. A koliko ste takvih naloga dobili i izvršili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Stvarno nisam vodio evidenciju, niti dnevnik.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa otprilike.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ovakve vrste, podmetanja filma?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne samo takve, slične naloge koje ste dobijali od KOS-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U periodu od 30 godina, nikakva cifra mi ne pada na pamet.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala. Ali govorili smo ovde juče vrlo mnogo o braći Brajdić i rekli ste da ste jednostavno odustali od toga da izvršite taj nalog koji se ticao likvidacije.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E da, ali ste na stranici 8 i engleska verzija je strana 8, četvrti pasus, rekli da ste od toga odustali, evo zašto, da vas je sutradan, nakon onoga šta se dogodilo u kafani, o čemu smo juče pričali, "te iste večeri braća Brajdić su došli do moje kuće i parkirali svoj automobil preko puta ulice kod bakalnice i oni su odatle osmatrali kuću". Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I vi ste odmah sklonili ženu. Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Naravno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa ste onda zvali Vojnić i ispričali šta vam se dešava, pa vam je on rekao da se što pre i vi izgubite odatle.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To se dogodilo u periodu od nekoliko dana. Nije se sve to dogodilo u jedan te isti dan.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači vi se niste odlučili da sami da od toga odustanete, nego jednostavno ste shvatili da braća Brajdić znaju šta će se dogoditi eventualno sa njima, pa ste vi, obzirom na to da ste bili ugroženi, otišli i prekinuli sa tom inicijativom.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, niste u pravu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Takođe ste rekli da ste bili u "Agrokomeru" par godina.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Šest, sedam godina.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da. I tek kad se Abdić vratio iz zatvora, da ste izgubili posao?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Zato što vas je jedna čistačica videla kako iz Abdićeve kancelarije uzimate nekakve papire.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Navodno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A to nije tačno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali ste u svojoj izjavi na strani 5, engleska verzija strana 5, drugi pasus, ste govorili o tome da je ironija da ste zbog toga izgubili posao, a uradili ste nešto mnogo, možda ne baš teže, uradili ste mnoge druge stvari slične toj.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ono što sam rekao u originalnoj izjavi je da sam, ironija je u tome što sam dobio otkaz za nešto što nisam uradio umjesto za nešto što jesam uradio i radio.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Sad ono šta ste govorili o klimi straha, ja se na to neću vraćati. Samo, evo, strana 26 srpske verzije, a engleska verzija 28. strana, zadnji pasus. Znači srpska verzija 26. strana. Vi ste govorili tu o sejanju straha, o tome da su se mnoge stvari izmišljale. I šta ste kazali na jednom mestu, "širene su glasine da će ustaše pobiti sve civile i ja znam za neke pojedince koji su zapravo imali zadatak da idu oko i šire glasine kao što je da ustaše kolju djecu". U redu. Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali ste kazali: "U tim okolnostima niko neće da ostane i uveri se da li su te glasine tačne. Svi će jednostavno otići". Je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Budite ljubazni, ponovite još jedanput.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne moram to da ponovim, ovo je važno: "Ja lično sam izmislio priču o civilima koji su masakrirani od strane Muslimana iz Petog korpusa u Topuskom, što je preneo i Si-En-En (CNN)". Je li tačno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli to.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne. Isto sam zahtjevao da se ovaj deo zapisnika u engleskom delu zamjeni. Ja sam rekao da se jeste dogodio napad,

da ono što sam ja javio CNN-u je bio aktuelan napad hrvatske avijacije i Petog korpusa na konvoj koji se kretao prema Dvoru na Uni.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Zašto taj pasus onda nije izbačen iz vašeg iskaza? On stoji i danas ovde.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To mi nije poznato zbog čega, ali sam zahtjevao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A jeste li vi to izjavili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ovako ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. A ima jedna stvar još koja se tiče vašeg rada sa posmatračkom misijom Evropske zajednice početkom 1992. godine. Ja bih vam samo još to predočio. Juče je bilo reči o tome, ali nismo svi imali u rukama zapisnik. E zato bih vas molio, to je strana 9 srpske verzije, a strana 10, pasus 2, engleske verzije. Časni sudija Robinson (Robinson) nije imao u rukama u tom momentu iskaz i ja bih vam samo predočio ono šta ste vi kazali. Vi ste kazali, kad je u pitanju rad sa osobljem posmatrača misije Evropske zajednice: "Radili smo sve što smo mogli da s njima uspostavimo odnose, a onda je bilo mnogo lakše da oni prihvate naše laži. Niko ne želi da vjeruje da ga njegov dobar prijatelj laže, tako da je bilo korisnije primenjivati takav pristup u čemu smo, mislim, bili mnogo djelotvorniji nego što su bili Hrvati". Jeste li to tako kazali i jeste li to tako radili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala. Nemam pitanja više.

SUDIJA MEJ: Da, pre nego što krenemo dalje, imamo dve fotografije koje je spomenuo gospodin Tapušковиć. Gospodine Tapušковиću, pogledajte, molim vas, ove fotografije, a zatim ćemo da ih pokažemo svedoku. Jesu li to fotografije na koje ste mislili, gospodine Tapušковиću?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Ja nemam druge podatke sem onog šta ste ... Mislim da je to. Evo, na jednoj fotografiji se vidi da ...

SUDIJA MEJ: U redu, u redu. Samo pogledajte i pokažite sad i svedoku fotografije. Videćemo isto tako i pitanje uniforme. Gospodine Lazareviću, ne morate to sada da nam pokazujete. Je li to uniforma koju ste imali?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Jeste. Pa vidi se jasno na fotografiji, zapravo je riječ o kombinaciji više uniformi, ali isto tako možete vidjeti i oficire JNA ovdje sa mnom. Niko se nije tužio na to što ja nisam imao jednu od ovih uniformi.

SUDIJA MEJ: U redu, dobro. Gospodine Grum, postoji li neki razlog zbog čega ove fotografije ne bi trebale da postanu dokazni predmeti?

TUŽILAC GRUM: Ne.

SUDIJA MEJ: Ne znam koji bi bio najbolji način da ih učinimo dokaznim predmetima. Možda da im jednostavno damo sledeći broj dokaznog predmeta Tužilaštva?

TUŽILAC GRUM: Pa možda bi mogle da budu pod oznakom 15 i onda dalje. One su korišćene prvenstveno u svrhu ovoga svedoka.

sekretar: Dakle, broj 348, tabulator 15.

SUDIJA MEJ: Dok radimo sa dokaznim predmetima, koliko ja shvatam izjava svedoka nije postala dokazni predmet i trebala bi da dobije sledeći broj.

TUŽILAC GRUM: Postoje dve fotografije pod tabulatorom 15. Da li želimo da im damo brojeve 15 i 16, pa da izjava svedoka bude tabulator 17?

SUDIJA MEJ: Pa da uradimo tako.

sekretar: Da li Tužilaštvo želi da izjava svedoka bude pod pečatom?

TUŽILAC GRUM: Da, Tužilaštvo traži da ta konkretna izjava bude pod pečatom, pošto u njoj ima nekih informacija koje se odnose na ovog svedoka i mogu da ga identifikuju.

sekretar: U redu. Onda će izjava da bude obeležena kao dokazni predmet Tužilaštva 348, tabulator 17, pod pečatom.

SUDIJA MEJ: Brinem se da, iako dokazni predmet ide pod pečatom, on ne postane javni dokument. Nećemo sada time da se bavimo u detalje, ali možda biste vi mogli da razmislite kako bismo time mogli da se pozabavimo u nekom opštem smislu.

TUŽILAC GRUM: Pa tokom pauze možemo da ustanovimo koje su informacije te koje želimo da redigujemo. Možemo da ih redigujemo i onda da javno uvedemo taj dokaz u spis.

SUDIJA MEJ: Da, to je mnogo bolja ideja. Molim vas, izvolite sa dodatnim ispitivanjem.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Lazareviću, gospodin Milošević vas je pitao da li vi sada radite za britansku obaveštajnu službu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Molim vas, samo jedan trenutak. Mogu li zamoliti prevodioce da mi ne prevode, jer dobijam dvostruki zvuk.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi možete da skinete slušalice.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Milošević vas je pitao da li ste vi trenutno pripadnik britanske obaveštajne službe. Vi ste rekli "ne". A sada ću ja da vas pitam da li ste ikada radili za britansku obaveštajnu službu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ikada radili za bilo koju drugu obaveštajnu službu osim KOS, kontraobaveštajnu službu JNA?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nemojte da nam iznosite konkretne informacije koje bi vas identifikovale, kao i mesto gde se sada nalazite. Možete li da nam ukratko opišete čime se bavite u ovom trenutku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Radim kao nadzornik obezbjeđenja na jednom od međunarodnih aerodroma izvan Jugoslavije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević je tvrdio da je izdata poternica za vaše hapšenje zbog nekih dela koje ste počinili, koja on tvrdi da ste počinili. Molim vas, pogledajte dokazni predmet 348, tabulator 7, a to je vaš pasoš i molim vas da pogledate jedan unos iz 1996. godine i tri unosa iz 1997.godine. Molim vas da to pogledate.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Imam to pred sobom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam ukratko kažete šta je to, šta su ovi unosi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jednostavno, to su godišnji odmori, jedan je u Grčkoj (Greece), a drugi mislim na Malti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Taj pasoš je na ime Slobodan Lazarević, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se ikada desilo kada ste prolazili kroz aerodrom u Jugoslaviji, da je ikada skrenuta vaša pažnja na bilo kakav nalog za vaše hapšenje?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević je takođe pročitao spisak ljudi, imena ljudi za koje je tvrdio da su bili članovi delegacije u Norveškoj i rekao je da osoba po imenu Savo ili Mišo Milošević nije na tom spisku. Ja ću zamoliti da se pokaže dokazni predmet Tužilaštva 348, tabulator 8 i da se to stavi na grafoskop. Na toj fotografiji je sedmoro ljudi. Da li su svi ti ljudi koji su prikazani na ovoj fotografiji bili članovi delegacije koja je išla iz Beograda za Norvešku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Među tih sedmoro ljudi koji su prikazani na ovoj fotografiji, koliko ih je bilo na spisku koji je pročitao gospodin Milošević?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Dva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, barem petorica ljudi sa ove fotografije koji su bili deo delegacije ne nalaze se na spisku gospodina Miloševića.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević vam je sugerisao da kada je gospodin Hadžić rekao za sebe da je dispečer, da je on, u stvari, mislio na svoj posao u magacinu. Moje pitanje za vas je sledeće. U vreme kada vam je Goran Hadžić to rekao, on je bio predsednik, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je postojala bilo kakva indikacija da je pored toga što je predsednik, nastavio da radi kao magacioner u magacinu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se pokaže novi dokazni predmet koji bi možda mogao da se obeleži kao tabulator 18. Tu su i kopije za sve u sudnici. Molim da se podele. Dok se kopije dele, dozvolite mi da vam postavim pitanje. Gospodine Milošević je prezentirao pismo gospodina Bosnića u kom se tvrdi da 1968. godine vi niste bili u Jugoslaviji, a vi ste onda pomenuli vašu vojnu knjižicu. Možete li da nam kažete šta je ovaj dokazni predmet Tužilaštva 348, tabulator 15?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je vojna knjižica.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Čija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A čije ime je na njoj?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Moje ime.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li sve to pokazuje da ste vi služili vojni rok šesdesetih godina?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, na trećoj stranici dokumenta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kada ste služili vojni rok?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Piše: "Vojna pošta 8977, grad Kraljevo, od 29. februara 1966. godine, do 12. februara 1968. godine".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se to na kratko stavi na grafoskop.

SUDIJA MEJ: Vi ste pomenuli tabulator 15, a trebali ste da kažete tabulator 18.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Izvinjavam se. Molim da se svedoku pokaže još jedan dokument i to bi mogao da bude tabulator 19. I molim da se kopije podele Pretresnom veću. Gospodine Lazareviću, recite nam da li prepoznajete ovaj dokument?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. To je potpisao pukovnik Čedomir Bulat.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kakav je sadržaj ovog dokumenta?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Time se trebalo dokazati, zbog penzije, koliko sam godina proveo u 21. korpusu u ratnoj zoni, da bi mi se te godine priznale dvostruko zbog penzije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam pročitate šta piše u vezi sa vremenskim periodom koji ste služili u 21. korpusu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Potvrđuje da sam ja, Slobodan Lazarević, bio u ratnoj zoni kao pripadnik 21. kordunskog korpusa, od 21. decembra 1991. godine, do 14. avgusta 1995. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala. Gospodin Milošević vam je takođe prezentirao pismo za koje tvrdi da je pismo gospodina Mikelića i ja želim da vam postavim sledeće pitanje u vezi sa tim. Vi ste opisali jedan niz telefonskih poziva mobilnim satelitskim telefonom u vreme operacije "Oluja". Da li ste vi ikad bili prisutni kada je gospodin Mikelić pozvan?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je vama poznato, pored satelitskih telefona koje je koristio pukovnik Bulat u vašem prisustvu, da li je postojao još neki drugi satelitski telefon u tom području zone odgovornosti 21. korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, gospodine, zbog toga smo mi i iznajmili kancelariju UN-a, da bismo imali satelitski telefon na upotrebu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li sam onda u pravu ako kažem da nisu tačni komentari gospodina Mikelića kojima on negira da je gospodin Perišić bio u svakodnevnom kontaktu sa pukovnikom Bulatom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, bio je u dnevnom kontaktu. I ako mogu dodati, poslednji razgovor između pukovnika Bulata i generala Perišića je upravo nosio takav naslov, "ovo je naš posljednji izvještaj sa terena".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li to pokazuje da nema izgleda da se pukovnik Bulat vratio kasnije i pozvao gospodina Mikelića?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Koga?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste rekli da je rečeno da je ovo bio poslednji poziv pukovnika Bulata.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, poslednji izvještaj. Tako je rekao, "ovo je posljednji izvještaj iz ratne zone", to je rekao generalu Perišiću. Time je objašnjeno u kakvoj smo situaciji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li postoji mogućnost da se pukovnik Bulat kasnije vratio u kancelariju i obavio razgovor sa gospodinom Mikelićem, a da vi ne znate za taj razgovor?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, mi smo svi napustili tu kancelariju zajedno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada želim da skrenem vašu pažnju na ubistvo gradonačelnika Obradovića. Da li ste vi imali mogućnost da vidite njegovo telo nakon ubistva?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević vam je juče izneo da su policajci iz RSK bili angažovani od strane MUP-a Republike Srpske i to da bi se time učinila usluga, da bi im se pomoglo tokom sukoba. Tokom vašeg svedočenja, vi ste opisali incident u kom je 400 do 500 policajaca RSK dovedeno u Beograd i korišćeno za razbijanje demonstracija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Miloševiću. O čemu je reč?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nije tačno da sam tvrdio da je policija Republike Srbije iznajmljivala, odnosno unajmila policajce Srpske Krajine. Ovde kaže policajci Srpske Krajine bili su unajmljeni od strane policije Republike Srbije.

To nisam tvrdio juče i to nije tačno. Ja sam juče se pozvao na svedočenje učesnika koji je ovde bio zaštićen svedok i koji je govorio o tom učešću u sukobu snaga Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna i snaga Izetbegovićeve armije Petog korpusa, da su radili kao instruktori i bili ili dobrovoljci ili plaćenici, a ni u kojoj vezi to nije bilo sa bilo kakvom tvrdnjom da je njih iznajmila policija Republike Srbije, jer ako je neko nekoga plaćao, mogao ga je plaćati onaj za koga rade, a oni su se borili za Autonomnu Pokrajinu Zapadnu Bosnu, a ne za ...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, sačekajte da čujemo pitanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Od 400 do 500 policajaca o kojima ste govorili u svom svedočenju otišli su iz RSK, dobili su uniforme MUP-a Republike Srbije i dobili su zadatak da razbiju demonstracije protiv gospodina Miloševića. Da li je to bio dugoročan zadatak ili je to bio privremeni zadatak kada ih je angažovala srpska policija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je bio jedan kratkotrajan zadatak. Oni su tamo bili tri ili četiri dana, pet dana najviše i onda su se vratili.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kada su se vratili, da li su se vratili na svoje prvobitne položaje u okviru policije RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević vas je takođe pitao za zdravstvenu zaštitu. Pored zdravstvene zaštite koju ste vi opisali tokom svog svedočenja, a vi ste to protumačili kao način proterivanja starijih Hrvata, da li vam je poznato da je 21. korpus ikada zaista želeo da pruži medicinsku pomoć Hrvatima koji su živeli u zoni odgovornosti 21. korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je uvijek odbijano.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta je odbijano?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Odbijana je zdravstvena pomoć.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, vi svedočite da kada su Hrvati tražili zdravstvenu pomoć, njima je to odbijano.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zahtjev za zdravstvenu pomoć nekom starijem Hrvatu u tom selu dolazio bi kroz posmatračku misiju Evropske

zajednice. I taj zahtjev je odbijan na osnovu toga da mi nismo imali takvu zdravstvenu brigu, čak ni za same sebe, a kamoli da njima pomognemo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada želim da vas pitam za paradu na Vidovdan. Kakva je bila svrha takvog pokazivanja vojne sile koju smo videli na video traci?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Očigledno svrha je bila u propagandne svrhe, da pokažemo Hrvatima koliko smo naoružani, a takođe da pokažemo i Petom korpusu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević vam je izneo da ne bi bilo neuobičajeno da pripadnici drugih jedinica, posebno jedinica iz MUP-a Republike Srbije ili Vojske Republike Srpske ili Vojske Jugoslavije, da učestvuju u takvoj jednoj proslavi. Da li ste mogli da procenite koje jedinice tamo su bile gosti na paradi, a koje su bili deo tog iskazivanja vojne moći?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Postojao je jedan način da se to procjeni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A možete li da nam kažete kako ste vi mogli to da procenite ko su bili gosti, a ko su bili stvarni pripadnici te demonstracije vojne sile?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa po njihovoj poziciji, to je jedna stvar. Zatim, po uvodu koji je napravio predsjednik Martić i takođe po vozilima koje su koristili tokom parade. Ona vozila koja su pripadala 21. korpusu i Vojsci RSK imali su registarske tablice. Ja sam vam pokazao da su na tim registarskim tablicama bile, ćirilicom je bilo slovo "Ž" koje je dodjeljeno 21. korpusu. Ona vozila koja su nosila raketne sisteme, koja su dovedena iz Republike Srpske, imala su uklonjene registarske tablice i nakon parade su im vraćene tablice i oni su odvezeni iz RSK u Republiku Srpsku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bismo onda mogli da zaključimo da, ako su ti raketni sistemi bili jednostavno gosti na paradi, onda oni ne bi morali da uklanjaju registarske tablice koje su pokazivale da su to registarske tablice Vojske Republike Srpske?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Naravno, jer ako su gosti, zašto bi se krili.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U onom odlomku video snimka koji je prikazan ovde u sudnici, bilo je nekoliko ljudi koji su nosili plave uniforme. Oni su se nalazili ispred podijuma. Da li se sećate tih ljudi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da kažete odakle su oni?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Paradne uniforme tih ljudi pokazuju da su oni pripadali specijalnoj brigadi u Beogradu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kakva je bila njihova funkcija, odnosno da li ste mogli da zaključite kakva je bila njihova funkcija na osnovu njihovog položaja na podijumu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Počasna.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Milošević je sugerisao da za vas ne znaju u KOS-u i da ste vi bili samo, jednostavno, prevodilac. Tokom vremena koje ste proveli u Krajini, da li je bilo drugih ljudi u Kninu koji su bili podjednako kvalifikovani kao i vi da prevode sa srpskog na engleski i obrnuto?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne samo u Kninu, ja sam siguran da je širom RSK i u Beogradu bilo bolje kvalifikovanih ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I među tim ljudima koji bi bili jednako kvalifikovani kao i vi, da li bi se moglo reći da je veliki broj njih bio zaista iz Knina, odnosno RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Izvinjavam se, nisam sasvim shvatio pitanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ta grupa ljudi koju pominjemo, ljudi koji bi bili sposobni da prevode isto tako kao i vi, da li su oni zaista i rođeni u tom području ili su, kao i vi, bili izvan?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Većina ih je izvan tog područja. Ja se čak sjećam jedne gospođe koja je bila Amerikanka, udata za jednog čovjeka iz Krajine i ona je tu prevodila za generala Musu Bamajija (Musa Bamayi).

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je bilo prevodilaca koji su bili iz tog područja, koji su tu rođeni i koji su tu odrasli?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, svakako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko otprilike?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa vjerovatno 75 do 80 posto prevodilaca.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li može da vam padne na pamet bilo kakav razlog zbog kog ste vi morali da pratite delegaciju RSK kao prevodilac i da se pretvarate da ste iz Knina, za razliku od nekog od tih drugih ljudi koji su bili iz tog područja i koji su mogli da budu prevodioci?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Svakako da postoji razlog.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koji razlog?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Razlog je u tome što sam ja dobio specijalni zadatak od pukovnika Zimonje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević vam je sugerisao da su pripadnici Vojske RSK koji su bili oficiri, u stvari bili jednostavno pripadnici Vojske Jugoslavije koji su rođeni u RSK i tamo su ostali. Moje pitanje za vas je sledeće. Da li su možda ti oficiri koji su rođeni u RSK, koliko je od njih zadržalo svoje mesto boravka izvan RSK i u području Beograda?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: 99,9 posto.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A gde su živele njihove porodice?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Negdje u Srbiji, gdje god da su imali stanove ili kuće.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, osim činjenice da su rođeni u Krajini, da li su oni imali ikakvih trenutnih veza sa Krajinom, bilo kada je reč o porodici ili mestu boravka?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nekima od njih su dolazile u posjetu supruge iz Beograda povremeno, ali ni jedna nije živjela stalno u tom području.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević vam je iznio da je, u stvari, Vrhovni savjet odbrane RSK bilo legalni organ koji je bio zadužen za odbranu Republike Srpske Krajine i za vojsku Republike Srpske Krajine. Moje pitanje za vas je sledeće: za vrijeme dok ste bili u 21. korpusu i u komandi 21. korpusa, da li ste vi ikada dobili bilo kakvo naređenje od Vrhovnog savjeta odbrane RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislim da se sjećam jednog kog je potpisao Martić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se sećate kakav je bio sadržaj tog naređenja?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da se otvori vatra duž linije zone razgraničenja, u slučaju da bude bilo kakvih napada ili provokacija sa hrvatske strane.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme dok ste bili u 21. korpusu, da li ste ikada čuli pukovnika Bulata da je pozvao ili konsultovao se sa bilo kojim članom Vrhovnog savjeta odbrane RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nijednom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Po zakonu bivše Jugoslavije, u vreme rata policijske jedinice se stavljaju pod komandu vojske. I u jednom trenutku tokom vaših mnogobrojnih razgovora sa Tošom Pajićem, da li vam je on ikada rekao da je dobio instrukcije od Vrhovnog savjeta odbrane RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nikada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom četiri mirovna pregovora kojima ste vi prisustvovali, da li je ikada i jedan pripadnik Vrhovnog savjeta odbrane RSK bio prisutan da bi predstavljao ili da bi pregovarao o tim pitanjima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Koliko se ja sjećam, nijedan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste nam detaljno opisali razgovore koje je delegacija imala s ljudima u Beogradu. Koliko je vama poznato, da li su ikada vođeni razgovori ili obavljeni telefonski pozivi upućeni pripadnicima Vrhovnog savjeta odbrane RSK, tokom tih mirovnih konferencija kojima ste vi prisustvovali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U mom prisustvu nijedan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević vam je izneo da je vaša izjava u stvari bazirana na tome što ste vi čitali optužnicu i da ste vi uključivali delove koji se nalaze u optužnici, u vašu izjavu. Optužnica je napisana i objavljena u novembru 2001. godine. Koje godine ste vi dali vašu izjavu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam izjavu dao 1999. godine, od februara do juna.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle dve godine pre nego što je objavljena optužnica?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević je ovde takođe tvrdio da vi ovde svedočite zato što ste dobili određenu vrstu beneficija za vašu saradnju. Ja vas molim da ukratko uporedite kvalitet života koji imate sada, sa životom koji ste imali u Beogradu, pre nego što ste se odlučili da sarađujete.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Morao bih da kažem, izvinjavam se, morao bih da kažem da je moj život u Beogradu bio mnogo bolji, na mnogo višem nivou standarda nego sada. Mogu samo da vas podsjetim, jer vi se sjećate da smo o tome razgovarali, ja sam napustio kuću, "Mercedes" (Mercedes), "Porše" (Porsche), dakle, sve šta sam imao. Otišao sam sa jednom malom akt tašnom, a sve sam iza sebe ostavio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vi smatrate vašu relokaciju i vaš novi identitet beneficijom koju ste dobili, ili je to mera da se osigura vaša bezbednost?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja to smatram mjerom da se osigura moja bezbjednost, a ne nagradom za svjedočenje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević je okvalifikovao vaše svjedočenje kao izdaju vaših kolega u Srbiji. Kada pogledamo 1991. i 1992. godinu, možete li da nam kažete da li ste vi verovali u srpsku stvar u to vreme?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Potpuno sam u to vjerovao, svim srcem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste se u to vreme smatrali lojalnim Srbinom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sebe i danas smatram lojalnim Srbinom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Moje poslednje pitanje za vas je sledeće: gospodin Milošević je juče rekao sledeće, na stranici 88. transkripta, "bilo je raznih vrsta ekscesa, verovatno ih je bilo. Kad god stotine hiljada ljudi učestvuju u ostvarivanju pravde, onda su ekscesi uobičajena pojava i nepravda zajedno s njima". Na osnovu vašeg zapažanja nepravdi i ekscesa

kojima ste vi bili očevidac, koliko ih je bilo neizbežnih, a koliko njih je moglo da se izbegne?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da li mi govorimo o izbjeglicama koji su odvedeni iz Jugoslavije nazad u Hrvatsku i u Bosnu?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Govorim o svim slučajevima nepravde koje ste opisali tokom vašeg svedočenja, tokom ova dva dana i protiv Srba i protiv Hrvata.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bilo ih je dosta koji su se mogli izbjeći, koji su bili potpuno nepotrebni, po mom mišljenju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević je onda nastavio i rekao da te nepravde i ti ekscesi nisu bili deo zvanične politike. Da li se s tim slažete?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne slažem se. Ja zaista vjerujem da je to dio zvanične politike i danas.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Čije politike?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodina Miloševića.

TUŽILAC GRUM: Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Lazareviću, ovim je završeno vaše svedočenje pred Međunarodnim sudom. Hvala vam što ste došli na Sud da svedočite. Sada možete da idete.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Hvala lepo.

SUDIJA MEJ: Pre nego što odete, to se ne odnosi na vas, možete da idete, ali upravo sam shvatio da moram da izdam nalog u vezi sa optuženim. Od mene se traži da dam usmeni nalog da se njemu pruži mogućnost da se sastane sa svojim saradnicima večeras na Sudu. I ja izdajem taj nalog. Sada ćemo da napravimo pauzu do 14.30.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Grum, izvolite.

TUŽILAC GRUM: Pre nego što pozovemo sledećeg svedoka, na trenutak bih htio da napravim inventar dokaznih predmeta koje smo uveli putem poslednjeg svedoka. Tužilaštvo je uvelo dokaz 336SL i on označava fotokopiju karte koja je već uvedena. Što se tiče 347P, hteli bismo da, zasada, to još uvek ostane označeno za identifikaciju. Još uvek, ne tražimo da se to usvoji. 347.1SL, 347.3SL, 347.4SL i 347.5SL, fotografije, tražimo da se uvrste u spis. Što se tiče 348, tražimo da se svi tabulatori od 1 do 19, s tim da je 17 pod pečatom, uvrste, a mi ćemo sutra da dostavimo redigovanu verziju. I, konačno, 349.1.

SUDIJA MEJ: Hvala. Izvolite.

prevodioci: Mikrofoni.

TUŽILAC NAJS: Izvinjavam se. Sledeći svedok, C-034, je pre nekoliko dana odlučio i putem Jedinice za žrtve i svedoke (Victims and Witnesses Section) nas je obavestio da je spreman da svedoči bez ikakvih zaštitnih mera. Putem ovog svedoka uvešćemo samo tri dokazna predmeta.

SUDIJA MEJ: U redu. Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK ČANDIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cjelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

SVEDOK ČANDIĆ: Hvala lepo.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas recite nam ime i prezime.

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Časni sude, ja sam Mustafa Čandić.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Čandić, da li je tačno da ste rođeni 19. februara 1956. godine u Brčkom, Bosna i Hercegovina? Mi ćemo da iznesemo vašu biografiju kad za to bude vreme. Zasada me zanima da li je tačno da ste bili kapetan I klase u Centralnoj kontraobaveštajnoj grupi

vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane u Zemunu, Srbija, 1988. godine i da ste tada stupili na dužnost?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, ja sam rođen 24. marta 1956. godine, a ne 19. februara 1956. A tačno je da sam na dužnost u Centralnu kontraobavještajnu grupu (KOG) komande Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane stupio u decembru 1988. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja se izvinjavam ako ste dobili prevod "februar", ja mislim da sam rekao mart 1956. godine, ali verovatno je došlo do greške u prevodu. U svakom slučaju nakon 15 godina provedenih u JNA, vi ste napustili službu 19. februara 1992. Koji je bio razlog tome, recite nam, molim vas?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, tačno je da sam napustio bivšu Jugoslovensku narodnu armiju 19. februara 1992. godine. Bezbroj je razloga zbog kojih sam se odlučio na tako važan čin, jer sam bio svjestan da tim činom dovodim u pitanje svoju egzistenciju i egzistenciju svoje familije. Od tih bezbroj razloga, ja ću navesti samo jedan: kroz operativni rad i kroz rad u Centralnoj kontraobavještajnoj grupi, ja sam došao do podataka i informacija operativnim radom, ja sam vidio svojim očima, ja sam se kretao po teritoriji i Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske i vidio sam da se Jugoslovenska narodna armija, kao institucija čitave bivše Jugoslavije, faktički i *de iure* i *de facto*, svrstava na stranu samo jedne etničke skupine, odnosno skupine srpskog naroda.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala lepo, gospodine Čandiću. Vi ste po nacionalnosti Musliman?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Tačno je. Ja sam po nacionalnosti Musliman.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je sve što nam zasada treba. Hvala. Mislim da možemo da se poslužimo skraćenicom KOG. Vratićemo se sada, naime, na službu za koju ste vi radili, na kontraobaveštajnu službu i pogledaćemo uskoro jedan dijagram koji pokazuje razne jedinice obaveštajne i kontraobaveštajne službe. Sada me zanima KOG kao takav. Da li je on imao tri dela: deo za strane obaveštajne službe, zatim služba za jugoslovenske emigracione zajednice i odsek koji se bavio "unutrašnjim neprijateljem"?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, kada je u pitanju kontraobavještajna grupa, ona je u svom sastavu imala tri zasebne cjeline. Jedna

od tih cjelina jeste bio sektor ili cjelina koja se bavila stranim obavještajnim službama, istraživala strane obavještajne službe. Drugi elemenat je bio dio koji je istraživao neprijateljsku jugoslovensku emigraciju. Treći dio je bio "unutrašnji neprijatelj", odnosno sve one kategorije koje su neprijateljski djelovale s ciljem rušenja ustavnog poretka Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Čandiću, kada vam postavim pitanje na koje je prihvatljiv kratak odgovor, molim vas da nam to kratko i kažete, jer ćete tako da nam uštedite vreme. Dakle, da li je tačno, da ili ne, da ste vi bili angažovani u sektoru koji se bavio "unutrašnjih neprijateljem"? Je li tako?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaša sfera odgovornosti uključivala je Kosovo i 19 opština na severoistoku Bosne i Hercegovine. Takođe ste imali ovlašćenje, radili ste po uputstvima, da vodite istrage i u drugim delovima SFRJ. Je li tako?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Tačno je i to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Promovisani ste u majora 1990. godine i postali ste jedan od četvorice pomoćnika šefa KOG, a pukovnik Tomislav Ćuk je bio na čelu Centralne kontraobavještajne grupe?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Tačno je da sam 22. decembra prijevremeno unaprijeđen u čin majora avijacije. Postao sam jednim od četiri pomoćnika načelnika Centralne kontraobavještajne grupe RV i PVO u Zemunu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pukovnik Ćuk je bio podređen pukovniku Slobodanu Rakočeviću?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Ćuk Tomislav, načelnik kontraobavještajne grupe bio je podrijeđen pukovniku Rakočeviću, Slobodanu Rakočeviću, načelniku Odjelenja bezbjednosti komande Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane.

TUŽILAC NAJS: Pretresno veće je, pretpostavljam, dobilo registrator dokaznih predmeta. Prvi na koji ću da se osvrnem je jedan dijagram. Ja bih molio da se registratoru dodeli broj dokaznog predmeta.

sekretar: Biće to dokazni predmet Tužilaštva 350.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. A sam dijagram bi trebao da bude tabulator 1 tog dokaznog predmeta. Molim da se engleska verziju dokumenta stavi na grafoskop. Da li je tačno, gospodine Čandiću, da ste vi pripremili i to rukom ispisali dijagram koji optuženi ima, a i drugi mogu da ga pogledaj i da ste u tom dijagramu naznačili organizacionu strukturu službe, a drugi su to preveli na engleski jezik? Vi možete iz engleske verzije da nam pružite potrebna objašnjenja, jer je u postupku prevođenja došlo do jedne greške u pisanju. Naime, na levoj strani ime Slobodan Kovačević bi zapravo trebalo da bude Slobodan Rakočević.

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Tačno je da sam ja svojom rukom napisao šemu sistema bezbjednosti u oružanim snagama bivše Jugoslovenske narodne armije. Ovu šemu koju sam vidio ovdje na engleskom, odnosno engleskoj verziji, ona odgovara šemi koju sam ja nacrtao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, ona je na osnovu toga nacrtana. Molim vas da nam pomognete u vezi s nekim delovima ove šeme koja je važna za sudije. Da li je tačno da postoji Uprava bezbednosti SSNO? U zagradi imamo, do ove kućice, ime "Aleksandar Vasiljević" koji je imao čin generala i koji je bio na čelu te uprave, je li tako?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Tačno je da je Uprava bezbjednosti, kao najviši nivo sistema bezbjednosti u oružanim snagama postojala i da je na čelu te Uprave bezbjednosti bio general Aleksandar Vasiljević.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada bih hteo da pogledamo ovo šta piše ispod ove kućice i desno ...

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li mogu ... U ovom setu koji sam ja dobio ne postoji ta šema. Postoji samo "Pravilo službe" i ništa više.

SUDIJA MEJ: Trebali biste da nađete taj dokument pre prvog, pod tabulatorom 1. Jeste li našli?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta se nalazi ispod i na desno od kućice gde imamo naslov "SSNO". Tu su neke armije, na primer Sedma armija i neke druge jedinice koje mogu da nas zanimaju, ali na levoj strani je područje koje nas zanima i tiče se Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane, na čijem je čelu, odnosno na čelu tog odeljenja bezbednosti RV i PVO, bio Slobodan Rakočević, je li tako?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zatim vidimo kako se iz tog odseka granaju dva odseka, tri sekcije KOS-a, kontraobaveštajne službe, odnosno glavnog štaba te službe. Jeste li vi radili u jednoj od ovih službi?

SUDIJA KVON: Zar ne bi trebalo da bude KOS, a ne KOG?

TUŽILAC NAJS: Da.

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Zvaničan naziv nije bio nikada "KOS". Zvaničan naziv u oružanim snagama bivše Jugoslovenske narodne armije, odnosno bivše Jugoslavije, bio je Služba bezbednosti u oružanim snagama. U okviru Službe bezbednosti, postojali su organi bezbednosti u jedinicama, znači uniformisani oficiri. Postojale su kontraobaveštajne grupe, oficiri koji su radili u civilnim odjelima i koji su imali sasvim druge zadatke u odnosu na one oficire koji su se nalazili u jedinicama gdje su se nalazili i vojnici i oficiri i ostalo tehničko osoblje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se nadovežemo na ono šta je pitao sudija Kvon (Kwon). Na ovoj šemi vidimo KOS. Da li tu treba da stoji "KOG" ili "KOS" ili možda ni jedno ni drugo?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Na ovoj šemi gdje piše "KOS" treba staviti "KOG", kontraobaveštajna grupa, na lijevoj strani, ako mislite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, hvala ...

SUDIJA MEJ: Pre nego što krenemo dalje, ovde smo čuli svedočenja o nečemu šta se naziva "KOS". Možda bismo mogli da dobijemo razjašnjenje?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine svedoče, možda biste mogli da pomognete sudijama? Termin “KOS”, da li se on koristio makar i pogrešno i ako jeste, na koji KOS se mislilo?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Naravno da mogu dati pojašnjenje. Termin “KOS” se koristio isključivo u narodu kome je ostalo iz Drugog svjetskog rata, KOS, Kontraobavještajna služba. Međutim, taj KOS iz Drugog svjetskog rata transformisan je kasnije u Jugoslovenskoj narodnoj armiji u Službu bezbjednosti oružanih snaga Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i, znači, zvaničan naziv je Služba bezbjednosti, a ne KOS.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Trebalo bi da piše “KOG”, KOS je termin iz prošlosti. Na levoj strani na ovoj šemi vidimo bezbednosne odseke 1, 3 i 5, jedinice u uniformi koje su radile u neposrednom području. Možda biste mogli u jednoj rečenici da objasnite o čemu se radi, iako mislim da vi niste tu radili.

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Nisam tu radio u vrijeme dok sam radio u KOG-u, ali prije toga jesam u jednom od segmenata tu radio. To su, radi se o potčinjenim jedinicama komande Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane u čijem sastavu su bili odsjeci bezbjednosti Prvog korpusa, Prvog vazduhoplovnog korpusa, Trećeg vazduhoplovnog korpusa i Petog vazduhoplovnog korpusa. Prvi je imao sjedište u Beogradu, treći je imao sjedište u Nišu i Peti vazduhoplovni korpus je imao sjedište u Zagrebu. I, naravno, u tim korpusima su bili odsjeci bezbjednosti kao što je i u komandi Ratnog vazduhoplovstva bilo odjeljenje bezbjednosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Iz opšte slike koju vidimo u ovoj šemi, pored vazduhoplovstva postojale su i armije, dakle kopnena vojska, verovatno i mornarica, iako nisam siguran. Recite nam sledeće: vazduhoplovstvo i odsek za bezbednost vazduhoplovstva, da li je on imao neku posebnu zonu odgovornosti, poseban delokrug, možda veći od onog koji su imale druge vojne jedinice tog tipa?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Odjeljenje bezbjednosti komande Ratnog vazduhoplovstva i sve jedinice koje su na ovoj lijevoj strani šeme su bile rasprostranjene na čitavom prostoru bivše Jugoslavije. Tako je odjeljenje bezbjednosti Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane imalo daleko veći značaj u odnosu na odjeljenja bezbjednosti armija, odnosno odjeljenje bezbjednosti Ratne mornarice, jer su njihove zone odgovornosti

bile kud i kamo manje od odjeljenja bezbjednosti Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, vazduhoplovstvo je imalo ovlašćenje nad čitavim područjem, za razliku od drugih takvih jedinica koje su imale ograničen krug delovanja, za razliku od kopnene vojske, je li tako?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Upravo tako.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Komandni lanac je moje sledeće pitanje. Da pogledamo šta se, pogledaćemo u dogledno vreme šta je trebalo da se desi u skladu sa zakonom, ali u jednoj od tih kontraobaveštajnih grupa, u jednom od tih KOG-ova, čini se da je komandni lanac prvo išao do odseka bezbednosti Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane, a zatim se vratio do načelnika Uprave bezbednosti, Aleksandra Vasiljevića. Kako je taj komandni lanac u praksi funkcionisao kada ste se vi bavili bezbedonosnim dužnostima?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Kada sam se ja bavio bezbjednosnim dužnostima komandni lanac, odnosno stručno rukovođenje organima bezbjednosti po vertikalnoj liniji, odnosno hijerarhiji, išao bi od nižeg organa bezbjednosti prema sledećem višem, a sledeći viši proslедиavao bi sledećim višim. I tako sve do Uprave bezbjednosti, odnosno do samog načelnika Uprave bezbjednosti, Aleksandra Vasiljevića. Nije se smjela preskakati neka stepenica, nego je moralo ići redom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je teorija. A da li je to značilo da biste vi, teoretski govoreći, informacije obaveštajnog karaktera dostavljali pojedinačnim jedinicama koje nisu bile ekskluzivno bezbedonosne jedinice? Na primer, jedna jedinica KOG-a bi mogla da podnosi izveštaje nekoj jedinici vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane.

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: To se nije niti moglo, niti smjelo tako raditi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Dakle, išlo se pravo ka Vasiljeviću, a kroz različite nivoe u tom komandnom lancu?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Upravo tako.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali ako sada pogledamo isti taj dokazni predmet 350, molim da se pogleda tabulator 2, to je upravo onaj deo dokaznog

predmeta koji je optuženi malopre pominjao i tu imamo paragrafe 16 i 17. Molim da se engleska verzija stavi na grafoskop, a mi ćemo za svedoka da obezbedimo verziju na BHS-u, istih tih paragrafa. Možda bi bilo dobro kada bi smo našli naslov knjige na BHS-u, da se stavi na grafoskop tako da se vidi da je to izvod iz Pravila službe organa bezbednosti u oružanim snagama Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Molim vas, stavite samo naslov na grafoskop tako da se vidi šta gledamo. Hvala. Sada to sklonite. Pogledaćemo paragrafe 16 i 17. Paragrafi 16 i 17 glase: "Organ bezbednosti je neposredno potčinjen starešini komande jedinice, ustanove ili štaba oružanih snaga u čijem se formacijskom sastavu nalazi i za svoj rad odgovoran je tom starešini, a organi bezbednosti JNA u organizacijama za NVO nadležnom pomoćniku Saveznog sekretara za narodnu odbranu". Zatim paragraf 17: "Organima bezbednosti JNA u pogledu primene metoda i sredstava za rad tih organa rukovodi Savezni sekretar za narodnu odbranu ili vojni starešina koga on ovlasti". Da li je komandni lanac u stvari funkcionisao tako da je to odgovaralo ovim zahtevima Pravila službe, gospodine Čandiću?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Ovako kako je napisano nije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A da li je to zbog toga što je komandni lanac išao kroz bezbedonosne grupe i osoblje, sve do Vasiljevića, kao što ste nam to već objasnili?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Jeste. Znači bila je ta vertikalna linija, stručna linija koja je išla sve do generala Vasiljevića, a ovo što piše da su organi bezbjednosti potčinjeni i odgovorni komandantu jedinice, odnosno prvom starješini jedinice u kojoj se nalazi organ bezbjednosti, to je samo nešto što stoji na papiru. Oni su po najmanje ... Oni su bili pomoćnici komandanata, ali ja bih to procentualno izrazio možda 10 posto, a 90 posto rad organa bezbjednosti se svodio na ovu vertikalnu i rad i izvještavanje u pravcu nadležnih viših organa bezbjednosti, sve do Uprave bezbjednosti i generala Aleksandra Vasiljevića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I rezultat toga je bio da su oficiri bezbednosti na različitim nivoima imali ovlašćenja koje su ponekad bile šire ili uže od njihovog čina. Je li tako?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Uvijek su ovlasti oficira bezbjednosti bile više nego što je bio njihov čin u praksi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste bili u kontraobaveštajnoj grupi, bavili ste se unutrašnjim neprijateljem i ako govorimo o početku devedesetih godina, navedite za one koji to možda ne znaju, navedite do kog stepena je obaveštajna služba prodirala u okviru sistema: u kompanije, preduzeća, škole, organizacije?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, iako je to bilo protuzakonito, kad kažem protuzakonito, to znači da ono šta su u to vrijeme radili organi bezbjednosti nije bilo u skladu sa zakonom. No i pored toga 1989., 1990. i 1991. godine, po instrukcijama i naređenjima načelnika Uprave bezbjednosti Aleksandra Vasiljevića i načelnika odjeljenja bezbjednosti, lično mog odjeljenja bezbjednosti, pukovnika Slobodana Rakočevića, mi smo stvarali saradničku mrežu, saradnike, kooperante, izvore saznanja u svim sferama društva, civilnog društva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada kažete u svim sferama, moram da pokrenem niz hipotetičkih pitanja. Recimo, ako je bila reč o preduzeću male privrede sa petnaestak zaposlenih, da li biste prodirali u takvo preduzeće? Ako je reč, recimo, o maloj lokalnoj školi sa svega 15 nastavnika, da li bi se očekivao prodor obaveštajne službe u školu te veličine?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Osnovni cilj prodora u, kad kažem sve sfere društva, pa između ostalog i škole i preduzeća, ja ću reći da je osnovni cilj bio prodor u organe vlasti i organe policije dotične republike, naravno dodajući tome da i sfera medija, prije svega, sfera privrede, sfera obrazovanja su bili predmet, odnosno meta interesovanja organa bezbjednosti, da stvaraju svoje saradničke pozicije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pozabaviću se tim telima koje ste opisali za par trenutaka, ali da završim sa svojim pitanjem. Da li su ciljana preduzeća, da li su ciljane škole ili nisu, da bi smo imali potpunu sliku?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Ciljani su, opet ću ponoviti, ciljani su svi segmenti društva, pa, između ostalog i škole i preduzeća, a osnovni cilj su bili organi vlasti i policije.

SUDIJA ROBINSON – PITANJE: Da li je taj prodor obavljan bez obzira na etničku pripadnost?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Taj prodor je pravljen bez obzira na etničku pripadnost.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Po zakonu, da li je vašoj službi dozvoljeno da vodite istrage o civilima u nekom uobičajenom toku događaja?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Po zakonu, službi bezbjednosti oružanih snaga nikada nije bilo dozvoljeno da vodi istrage protiv civila i za civile, izuzev ako oni nisu djelovali protiv oružanih snaga, ali i u tom slučaju organi bezbjednosti morali su se pismeno obraćati zahtjevom nadležnim Ministarstvima unutrašnjih poslova i takve poslove raditi zajedno sa organima Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno Službi državne bezbjednosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U praksi, do vremena o kom mi sada govorimo, da li je vaša služba vodila istrage o civilima, a da nije prolazila kroz sve te formalnosti?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: U praksi, znači kad govorimo o vremenu 1989, 1990, 1991. godina, služba bezbjednosti svoj akcenat, znači težište svoga rada upravo je stavila na civile i o tome nije izvještavala Ministarstva unutrašnjih poslova, niti nadležne organe Službe državne bezbjednosti. Čak štaviše, svoje saradničke pozicije pravili su i od samih organa Službe državne bezbjednosti od kojih su trebali tražiti zahtjev.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ste vi mogli da procenite da li je podnošenje izveštaja o ovoj nezakonitoj vrsti istrage išlo do nivoa Vasiljevića? Dakle koliko ste vi mogli da procenite da li je on dozvoljavao takvu vrstu nezakonite istrage?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Pa gospodin general, Aleksandar Vasiljević i Slobodan Rakočević su upravo bili inicijatori ovoga o čemu sam pričao i to je bila njihova naredba. Ni jednom organu bezbjednosti ne bi palo ni na pamet da smije tako nešto da uradi mimo njihovog znanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, sada ćemo da pređemo na nešto šta nije u sažetku, ali je u izjavi i optuženi to može da nađe na stranici 4. Da li je bila jedna situacija, bilo 1990. ili 1991. godine, u toku koje je Rakočević pomenuo optuženog i, takođe, Akademiju nauka?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Bila je, časni Sude, bila je jedna situacija, odnosno jedan poseban sastanak sa pripadnicima Centralne kontraobavještajne grupe koji su radili na čitavom prostoru bivše Jugoslavije. Jer, kao što se vidi iz šeme, one prve koju smo mogli da vidimo, Centralna kontraobavještajna grupa je u svom sastavu imala i tri detašmana, prvi, drugi i treći: prvi u Skoplju, drugi u Zagrebu i treći u Sarajevu. Sa čitavog prostora

Bosne i Hercegovine saradnici i kooperanti su podnosili izvještaje organima bezbjednosti kontraobavještajne grupe o čemu su pravljeni izvještaji koji su direktno stizali i do Rakočevića, a, naravno i do generala Vasiljevića kao načelnika Uprave bezbjednosti. Na tom sastanku koji sam pomenuo, koji je držao Slobodan Rakočević, on je bio vidno ljut iz razloga što nije imao prilike da pročita maltene ni jedan izvještaj iz Beograda. Tu svoju ljutnju obrazlagao nam je time da u Beogradu djeluje Srpska akademija nauka i umjetnosti, da je na sceni projekat "Memorandum", da je glavni idejni pokretač projekta "Memorandum" Slobodan Milošević, a da mi, kao organi bezbjednosti, nemamo nikakva uporišta niti saznanja šta se to dešava u Beogradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, to je rekao oficir, Slobodan Rakočević, mislim da je on bio pukovnik i problem s kojim ste se suočavali je da niste dobijali nikakve obavještajne informacije iz tog dela, a dobijali ste informacije na osnovu mreže svojih saradnika iz svih ostalih delova, odakle god ste hteli, je li tako?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Tačno je. Tačno je tako. Znači pukovnik Slobodan Rakočević je time htio da kaže da organi bezbjednosti kontraobavještajne grupe nemaju saradničkih pozicija u Beogradu odakle se vuku svi konci, kako je on to rekao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što krenemo dalje, da li je to bilo iznenađenje ili je to bilo nešto standardno, nešto šta nije iznenađivalo, da oficir tog čina u to vreme povezuje probleme na način na koji smo upravo čuli, da ih povezuje sa Akademijom nauka, tako kako je on to učinio?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: To kako je on to učinio, on je to učinio prevashodno, kako sam ja uspio da shvatim, iz razloga što je on vidio u "Memorandumu" i u potezima gospodina Slobodana Miloševića da je, da se na taj način ide ka rasturanju, odnosno razbijanju Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i stvaranju projekta Velike Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 11 sažetka. U oktobru 1991. godine, dakle, ili nešto kasnije, nakon što se Peti vazduhoplovni korpus povukao iz Zagreba u Bihać, a Pretresno veće će to da nađe u atlasu na stranici 26B2, nije potrebno da to stavljamo na grafoskop jer ovo pominjem samo da bi Pretresno veće moglo to da nađe, barem u ovom trenutku ... Da li ste se vi našli na zadatku da pratite ljude koji su trebali da obave istragu u vezi sa

radio-odašiljačem u vazduhoplovnoj bazi Bihać i da li ste tamo ostali četiri dana?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, tačno je da sam negdje krajem septembra ili početkom oktobra, ne mogu sad tačno da se sjetim datuma, dobio naredbu od pukovnika Slobodana Rakočevića da sprovedem kolonu od tri radio izviđačka vozila. Oni su imali za cilj da detektuju, odnosno da putem metode radio trigonometrije pronađu lokacije amaterskih radio-stanica u blizini aerodroma "Bihać", a koje su dostavljale izvještaje u Zagreb o svakom polijetanju aviona sa aerodroma "Bihać".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ukratko, recite nam da li je tačno da ste, dok ste bili tamo, zatekli organe bezbednosti i kontraobaveštajnu grupu Drugog korpusa, odnosno Petog vazduhoplovnog korpusa da su relocirani u jednu lovačku kolibu u Bihaću i da ste se tamo sastali sa svojim prijateljem, majorom Čedom Kneževićem?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Ja sam prvo vozila predao pukovniku Jovanu Topaloviću, načelniku odsjeka bezbjednosti Petog vazduhoplovnog korpusa na aerodromu "Bihać". On je u to vrijeme bio je pijan. Kad sam dolazio, mogao sam da uočim ogroman plamen, odnosno više plamena vatre u neposrednoj blizini aerodroma "Bihać", u večernjim satima. Bio je ljut. Pitao sam ga o čemu se radi, a on mi je odgovorio da su svi avioni sa aerodroma polijetili i da su maltene spalili selo Vaganac ili Žegar, tako nešto, ne sjećam se i ja sam to svojim očima vidio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Taj incident se ne nalazi u sažetku, ali se nalazi na stranici 5 izjave. Molim vas da idemo dalje, ako je moguće, gospodine Čandiću. Ako sam u pravu, u opisu događaja koji su doveli do toga da se sretnete sa majorom Kneževićem ... Možemo li onda da idemo dalje? Želeo bih da vas pitam da li ste u toj lovačkoj kolibi takođe videli neke pripadnike službe bezbednosti Srbije?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Ja kad sam došao u Bihać, nisam znao gdje se tačno nalazi Čedo Knežević, pa sam pitao pukovnika Topalovića i on mi je rekao i dao mi je vozilo da me prebaci do lovačke kuće gdje se nalazio major Knežević Čedo. U lovačkoj kući, pored majora Čede Kneževića bili su, bilo je još nekoliko pripadnika Drugog detašmana kontraobaveštajne grupe Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane, ali i nekoliko uniformisanih lica koji nisu imali zvanične oznake Jugoslovenske narodne armije i pripadnika vojne policije, zvanične vojne policije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste otkrili da li tu ima i pripadnika SDB-a Srbije? Možete li da nam odgovorite sa da ili ne?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Bilo je pripadnika i Službe državne bezbjednosti Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste otkrili kako to da su oni bili tamo i ako jeste, kako ste to otkrili? Jesu li vam to oni rekli ili ste to saznali iz nekog drugog izvora?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Ja sam znao da pojedini pripadnici Službe državne bezbjednosti Srbije, prije svega oni koji su pobjegli iz Republike Hrvatske, Srbi koji su radili u Državnoj bezbjednosti Republike Hrvatske, da su primljeni u Službu državne bezbjednosti Srbije i odlazili u Bihać, odnosno u Liku, Baniju, Kordun, gdje bi vodili paravojne formacije na tim prostorima. Naravno, mjesto njihovog zadržavanja, prije odlaska u ova područja koja sam nabrojao, bila je lovačka kuća u Bihaću gdje je bio i smješten major Čedo Knežević i još neki operativci Drugog detašmana kontraobavještajne grupe Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, u vrijeme raspoređivanja ili preraspoređivanja u Bihać, bez obzira šta su pre toga radili, oni su tada bili formalno pripadnici srpske Službe državne bezbednosti?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Onda da idemo dalje, na ono šta ste saznali od majora Kneževića. Da li ste vi otkrili da on vodi jednu operaciju zajedno sa potpukovnikom Dušanom Smiljanićem, među ostalim oficirima?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Jesam, otkrio sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vam je rekao da je on zaista dobio jedan specijalan zadatak?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Nije on meni rekao sam, nego sam ja njega pitao da li on tu samo leži i spava ili nešto radi, jer ništa ne čitam u Beogradu od njega. Pa mi je on onda počeo da objašnjava kakvu misiju ima, kakav zadatak ima. Konkretno, objasnio mi je da je na direktnoj vezi sa Upravom bezbjednosti i sa generalom Aleksandrom Vasiljevićem, da vodi operativnu akciju koja se zove "Proboj 1", da je na čelu, da je šef te operativne akcije izvjesni potpukovnik Smiljanić iz Pete vojne oblasti, a da je on njegov zamjenik. Na moje pitanje koja je svrha, koji je cilj te operativne

akcije, on mi je odgovorio da je cilj te operativne akcije naoružavanje Srba u Baniji, Lici, Kordunu i Bosanskoj Krajini.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zastanite ovde za trenutak. Ta područja, jer to su područja, a ne gradovi, mogu da se nađu u atlasu na stranici 20 pod slovom C3 i u toj okolini. Da pokažem na svom atlasu, gledaćete na reči koje počinju jednim slovom i onda se šire preko cele stranice. Vidite dva od njih koja ukazuju na to. To su Kordun i Banija. Malo je teže da se vide. On vam je rekao šta je cilj te operacije i ja ću kasnije da vas pitam gde ste lično videli delove dokaza o tome, a gdje vam je to samo Knežević rekao, ali sada nam recite da li vam je on objasnio kako je taj ceo proces naoružavanja trebao da teče?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Pa jeste, objasnio mi je kako taj čitav proces treba da teče. Naime, objasnio mi je da je putem saradničkih pozicija, znači ljudi, saradnika, kooperanata i lidera SDS-a iz područja koja sam naveo, da su oni lično dolazili kod njega i kod potpukovnika Smiljanića sa zahtjevima šta im to sve treba od naoružanja i municije, a da bi se pripremili, odnosno da bi mogli da izvode određene akcije na tim prostorima i da se suprotstavljaju Hrvatima, jer je u to vrijeme vođen rat u Republici Hrvatskoj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On vam je to objasnio. Da li ste vi lično videli da se tako nešto događa ili ne?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam ga prvo pitao "odakle ti naoružanje, od čega daješ". On mi je rekao da to daje iz skladišta Teritorijalne odbrane Bosne i Hercegovine i rekao mi je da će mi sutradan, pošto je to bila večer, noć, da će mi sutradan i pokazati neka od tih skladišta i stvarno je to i učinio. Ja sam bio u tri takva skladišta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliku količinu naoružanja ste tamo zatekli?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Pa u ta tri skladišta, nisam bio u svim, nisam znao ni koliko ih ima u stvari, bilo ih je više, u ta tri u kojima sam ja bio, ona su bila polovično prazna, ali kad se ovako sabere, u ta sva tri bilo je sigurno još jedno da se naoruža 20.000 do 30.000 ljudi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Da li je vođena kakva evidencija o tom procesu izdavanja oružja pojedincima?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Ja sam sasvim slučajno došao do toga da se o tome vodi veoma precizna evidencija, o izdavanju oružja pojedincima

i količinama koje se izdaju. To sam došao, do tog podatka sam došao tako što sam jedno veće ležao u krevetu u prostoriji koja je bila i kancelarija i na neki način soba za odmor. Gledao sam televiziju, a major Čedo Knežević je kucao nešto, neki izvještaj je kucao. Ja sam ga u jednom trenutku pitao da li treba da mu pomognem nešto i ustao iz kreveta i prišao mu iza leđa. On je rekao da ne treba i na tom papiru koji je bio u pisačkoj mašini mogao sam u zaglavlju da vidim da piše "Operativna akcija 'Proboj 1'", da piše datum i u kratkom sadržaju aktivnosti u vezi naoružavanja Srba za taj i taj dan. Vidio sam posle i ispod tog kratkog sadržaja i imena ljudi kojima je dostavljeno, kojima je distribuirano to naoružanje i sva ta imena su, po onome koliko sam ja uspio da vidim, nisam se dugo zadržavao iza njegovih leđa, jer znam da to smeta čovjeku, vidio sam da su sva ta imena srpska imena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A jeste li vidjeli kome je bilo upućeno to pismo ili vam je, možda, neko to rekao?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Naravno, gore u desnoj, na desnoj strani stajalo je "Upravi bezbjednosti, na ruke generala Aleksandra Vasiljevića".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada bih hteo da se svedoku pokaže, a i da mi vidimo na grafoskopu, poslednja od tri dokazna predmeta koja ćemo da pogledamo, dakle, dokaz broj 350, tabulator 3, bar tako mislim. Molim poslužitelja da prvu stranicu ćirilčne verzije stavi na grafoskop za početak i poslednju stranicu ćirilčne verzije na kojoj stoji potpis. Vidite da je reč o jednom pismu od 16., ne. oprostite, 15. oktobra 1994. godine, od Dušana Smiljanića, čoveka kog ste spomenuli i sa kojim je Knežević radio u to vreme. Poslužitelja molim da treću stranicu engleske verzije sada stavi na grafoskop, a da se gospodinu Čandiću da dokument čija je stranica u Sekretarijatu (Registry) zavedena pod brojem 02009470, zapravo treću stranicu originalne verzije. Časni Sude, ovo je prilično dugačko pismo koje je upućeno generalu Mladiću, kao što smo videli, i ono je od Smiljanića. Pismo je, može da bude vrlo interesantno, uopšteno i ima istorijski značaj. U njemu se navodi čitav niz zanimljivih stvari, ali one nisu sve nužno bitne za naš slučaj. Na ovoj stranici pogledajte prvi paragraf, gospodine Čandiću. Da li stoji sledeće: "Početkom avgusta 1991. godine, po zadatku OB-a, pod mojim rukovodstvom formirao se operativni tim "Proboj 2" sastavljen od" i tako dalje, a zatim sledeći paragraf gde stoji sledeće: "u periodu avgust - oktobar 1991. godine podelili smo, odnosno izvukli iz sadašnjih ustaških skladišta oko 20.000 raznog naoružanja, a naše učešće

u vojnom organizovanju i kvalitetu izvršenja profesionalnih bezbednosnih zadataka, među ostalim, dobro je poznato i generalu Kelečeviću, što se može dokumentovati i izveštajima". Dalje na istoj stranici, ja sad preskačem kako bismo uštedeli na vremenu, pri dnu stranice stoji sledeće: "u januaru 1992. godine u Bihaću primam dužnost načelnika bezbednosti u Desetom korpusu u čijem se sastavu nalaze" i zatim se navode neka imena i druge reference. I dalje: "veći broj starešina, posebno oni koji su došli iz okruženja je krajnje demoralisan" i tako dalje. I onda: "u dogovoru sa OB, organizujemo OB i pojedine starešine iz policije na organizovanom naoružanju Srba u samom gradu. Ne sećam se, ali mislim da je podeljeno oko 5.000 komada raznog pešadijskog naoružanja. Za ovo naoružavanje izvor snabdevanja bila je pozadinska baza na čijem se čelu nalazio pukovnik Škondrić". I, zatim, dalje: "obzirom da se otpočelo sa formiranjem jedinica, od nas se traži da se neposredno angažuju starešine sa tih prostora" i tako dalje. Mislim da sam pročitao zasada sve šta sam hteo. Vratću se na "Proboj 2" u ovom tekstu za kratko, ali recite mi, ovaj deo pisma koji se tiče naoružavanja Srba, da li se on, manje-više, poklapa sa onim šta ste nam vi rekli i šta ste vi videli?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Ovo što sam ja vidio i što sam pročitao i što ste vi pročitali maltene da se poklapa "u pet deka", što bi čovjek rekao, a stvarno nisam znao za ovaj dokument. A evo, ovaj, odgovara i šifra i odgovara i ona moja procjena već podjeljenog naoružanja, kao i lokalitet na kome se to sve dešavalo. Tako da jednostavno ostajem bez komentara i mislim da je ovo sve tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prema ovom pismu ...

SUDIJA MEJ: Izgleda da imamo prigovor. Izvolite.

ASISTENT PRIJATELJA SUDA HIGINS: Vrlo kratko, časni Sude. Moj kolega kaže da je ovo pismo od istorijskog značaja. Međutim, vrlo je nejasno šta ovaj svedok može zapravo da kaže o ovom pismu, iako on možda može da kaže nešto o ovom sadržaju. Pretresno veće je bilo relativno striktno kada je reč o pismima koja iznosi optuženi i mislim da biste trebali da razmotrite koliko je uopšte ovakav dokument prihvatljiv, s obzirom da je svedok rekao da on ne može da kaže ništa o samom pismu.

SUDIJA MEJ: Gospođice Higgs (Higgins), pisma koja je izneo optuženi su pisma koja je on dobio i poslužio se njima u svrhu unakrsnog ispitivanja. Mi

smo mu dozvolili da on unakrsno ispituje svedoke na osnovu tih pisama, ali nismo mu dozvolili da se ta pisma usvoje kao dokazni predmeti, čisto zato što on može da izvodi svoje dokaze u odnosu na ono šta se u tim pismima iznosi. Što se tiče ovog dokumenta, Tužilaštvo može da se osvrne na njegovu autentičnost, a mi, što se nas tiče, ne tražimo nikakve dodatne dokaze u vezi s tim, ali možda bi tužilac mogao nešto u vezi s tim da doda.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, o izvoru može vrlo kratko da se kaže. Dokument govori sam za sebe. Tu se vidi odakle je i kakav je to dokument. Ja sam se poslužio izrazom "dokument od istorijskog značaja", jednostavno zato što je datiran 1994. godine i zapravo su to refleksije autora pisma na ranije događaje. Međutim, to samo po sebi ne dovodi u pitanje prihvatljivost ovog pisma kao dokaznog predmeta. E sada, što se tiče sposobnosti svedoka da identifikuje neke delove, on ih je samo stavio u kontekst svojih sećanja i svoga iskustva i na taj način je ovo potvrdio kao dokaz. Prema tome, mislim da je ovo bilo vrlo korisno šta smo čuli od ovog svedoka u vezi s ovim pismom. Vratću se na trenutak kasnije na izvor ovog dokumenta i kako je on došao do nas. A sada bih krenuo dalje. Gospodine Čandiću, ovo pismo se odnosi na period od avgusta do oktobra 1991. godine, između ostalih stvari i spominje nešto šta se naziva "Proboj 2". Mi smo sada čuli u prevodu šta to na engleskom znači, a vi nam recite da li je bio neki "Proboj 2" za koji ste vi u jednom trenutku saznali?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Tačno je da sam saznao i za operativnu akciju "Proboj 2". Naime, radi se takođe o operativnoj akciji koja je imala za svrhu naoružavanje Srba, ali u Istočnoj Slavoniji i Baranji i koju je predvodio major Karan Ljuban iz Centralne kontraobaveštajne grupe, a njegov glavni ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinite, prekinuću vas na trenutak. Ne želim da kritikujem način na koji svedočite, već jednostavno da pojednostavim stvari za Pretresno veće. Od koga ste vi saznali za ovaj projekt i da li je to nešto šta ste vi lično videli ili se u potpunosti oslanjate na ono šta ste o tome čuli od drugih?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Za operativnu akciju "Proboj 2" ja se ne oslanjam samo na ono šta sam čuo, već se oslanjam i na ono šta sam vidio. Naravno, prije nego što sam vidio, ima nekih stvari koje sam čuo i gdje sam bio prisutan. Te stvari su sledeće. Negdje poslije, kratko vrijeme poslije mog saznavanja za operativnu akciju "Proboj 1", u Beograd, odnosno u Zemun,

došao je major Čedo Knežević i tog dana sa mnom i sa majorom Karanom Ljubanom popili smo kafu u Domu avijacije gdje se, kojom prilikom se major Karan Ljuban, a koji je bio zadužen za Istočnu Slavoniju i Baranju, žalio da Srbi u tom dijelu nemaju naoružanja. I onda se Čedo Knežević ponudio i rekao: "Pa što ne kažeš, ja imam toga da naoružam pola Amerike (United States of America)". I odmah mu je obećao da će mu odmah, prvom prilikom po povratku u Bihać, poslati dva kamiona naoružanja. Ta dva kamiona su i stigla. Međutim, stigla su kada nije bilo majora Karana Ljubana koji se nalazio na zadatku u Slavoniji sa svojom ekipom i obzirom da vojnici policajci koji su dovezli to naoružanje u ta dva kamiona nisu znali šta će, ja sam otišao kod pukovnika Slobodana Rakočevića da ga pitam šta će biti sa ta dva kamiona, smatrajući da je on upoznat sa tim. Pukovnik Slobodan Rakočević me je napao, bio je jako ljut i odmah je ostavio sve papire, izašao je iz svog kabineta i naredio da se to naoružanje istovari u jednu od velikih učionica Centralne kontraobaveštajne grupe u Zemunu. Posle toga, to je oružje ostalo tamo, sve do mog ostanka u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, ali izvještaji koje je pisao major Karan Ljuban sa prostora Istočne Slavonije i Baranje od tog dana su na svojoj prednjoj stranici nosili naslov "Operativna akcija Proboj 1", pa kratak sadržaj i onda izvještaj onoga o čemu su oni tamo, do čega su dolazili, do kakvih saznanja. I, znači, čuo sam i za operativnu akciju "Proboj 2" i vidio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Operacija koju upravo sada opisujete, a koja je uključivala i majora Ljubana Karana je "Proboj 2" i ona nije uspela zbog Rakočevićeve intervencije. Kakav je bio razlog njegovog prigovora, odnosno tome što se on usprotivio dostavljanju oružja?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Ja neću da nagađam koji je bio razlog, ja znam šta mi je tada rekao. Rekao je samo: "Zašto radite nešto mimo mog znanja, mi imamo Jugoslovensku narodnu armiju i ako treba da se ratuje, ratovaće Jugoslovenska narodna armija, a ne paravojne formacije". Ja to znam, a sad koji je stvarno razlog bio i da li je bio neki drugi razlog, nije mi poznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom te neuspješne, odnosno skoro neuspješne operacije "Proboj 2", da li su se na bilo koji način tu pojavila imena Hadžića i Arkana?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: I prije operacije "Proboj 2" za koju sam ja saznao i vidio, ja sam i čuo i znao za Gorana Hadžića i za Arkana, da su bili

izuzetni prijatelji, a Goran Hadžić je bio saradnik i kooperant majora Karana Ljubana pod pseudonimom "V4". Bili su jako bliski i često puta su putovali u Novi Sad, mada nikakvog razloga za to nije bilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hadžićev stav prema obavještajnoj službi u kojoj ste vi radili, da li se on promenio kada je postao predsednik?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Pa Hadžićev stav je bio takav da se on nikad nije ni pojavio u Centralnoj kontraobavještajnoj grupi, bio je saradnik majora Karana Ljubana, ali major Karan Ljuban je, ne baš toliko otvoreno i precizno, znao često puta da kaže da je Goran Hadžić u jako dobrim odnosima sa pripadnicima Službe državne bezbjednosti Srbije i ljudima iz Ministarstva odbrane Srbije, da uživa jako veliki autoritet i uticaj kao predsjednik Srpske Autonomne Oblasti Slavonija, Baranja i istočni Srem, izvinjavam se, Istočna Slavonija, Baranja i Zapadni Srem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gledajući na celokupnu organizaciju "Proboja 2" i sve operacije s tim u vezi, da li ste vi saznali od Ljubana Karana išta o Arkanu i njegovom učestvovanju, bilo u smislu davanja dobrovoljaca ili pribavljanja oružja?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, od majora Karana Ljubana saznao sam i o Arkanu kog je major Karan Ljuban na sva usta hvalio i govorio da nije Arkana i njegovih dobrovoljaca, da bi Srbi u Slavoniji, Baranji i Sremu stradali, ali zahvaljujući njemu i njegovim dobrovoljcima, srpski narod u Slavoniji i Baranji se dobro drži. Arkan je radio sve ono što bi trebalo da čini JNA, a u stvari se armija držala inferiorno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I najzad, da li je, prema vašim saznanjima, neka ograničena količina oružja iz projekta "Proboj 2" na kraju i podeljena?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Odmah po povratku iz Slavonije, kad je saznao da su istovarena ta dva kamiona u Centralnu kontraobavještajnu grupu, major Karan je vidno ljutit otišao kod Rakočevića, tražio je kompletnu količinu da mu se odmah izda i da on to odveze u Istočnu Slavoniju. Pošto to nije uspio izdejstvovati, jer mu je pukovnik Rakočević rekao da može dobiti samo nekoliko cijevi, misli se na nekoliko pušaka, ali isključivo samo za one kvalitetne saradnike i kooperante, da njima to da kao nagradu za njihov rad. I koliko ja znam, nekih sedam, osam cijevi je Karan Ljuban svega uspio od tog kontigenta da odveze autom u Istočnu Slavoniju, a ostalo je ostalo, kao što sam rekao, u Centralnoj kontraobavještajnoj grupi, u toj učionici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što krenem dalje i ostavim "Proboj 2", ovo pismo, dokazni predmet 350, tabulator 3, je dostavljen jednom istražitelju koji će da svedoči i on će da bude u poziciji da vam kaže nešto više o autoru i potvrdi autentičnost ovog pisma. Nakon "Proboja 2", da li je planiran "Proboj 3" i da li je, naime, ispao potpuno bezuspešan?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Jeste, na inicijativu majora Karan Ljubana, a kom je bio potčinjen organ bezbjednosti iz kontraobavještajne grupe Lisica Darwin, Hrvat po nacionalnosti, koji je bio oženjen iz Ljubuškog, major Karan ga je tjerao da na tom prostoru stvori saradničku mrežu i proba da ostvari ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da, izvinie, ali prekinuću vas nakratko, jer budući da je plan bio neuspešan, ne trebaju nam nikakvi dodatni detalji. Međutim, samo me zanima koje geografsko područje, odnosno koje stanovništvo je trebalo da bude naoružano?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Pa opet srpsko stanovništvo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A u kom području?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Hercegovina, zapadna Hercegovina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To područje možete da vidite na stranici 23 atlasa D2, odnosno u kućici D2, na stranici 23. Prelazim na paragraf 18. Da li su učinjeni neki napori da se podeli naoružanje u severoistočnoj Bosni i Hercegovini?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Nisu učinjeni napori, nego je naoružavanje Srba u sjeveroistočnoj Bosni, gdje sam ja bio zadužen kao operativac za operativno pokrivanje, sagledavanje bezbjednosne situacije u tom regionu i kada je riječ o naoružavanju Srba na tom području, ja sam ih kao organ bezbjednosti svrstao u nekakve tri linije. Prva linija odnosi se na nekakve prve podatke koje sam ja dobio o naoružavanju Srba u sjeveroistočnoj Bosni, o tome da je iz 17. korpusa odvezena znatna količina naoružanja i municije na Ozren, planinu Ozren kod Tuzle i uskladištena u napuštena rudarska okna. Napominjem da na planini Ozren živi isključivo srpski živalj, da tamo nema nikakvih jedinica Jugoslovenske narodne armije, niti nekakvih rezervnih položaja i nisam vidio nikakvog razloga da se oružje iz zvaničnih skladišta odvozi u nekakva rudarska okna.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pretresno veće može da pronađe planinu Ozren na stranici 28, C2, zapadno od Tuzle. Dakle tamo nije bilo nikakvih jedinica JNA. Prema tome, jedini zaključak koji ste mogli da izvučete je da oružje treba da se preda, kome?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Čelnicima SDS-a. I ja sam informisan od svojih saradnika i kooperanata, to su bili ljudi koji su radili u Službi državne bezbjednosti i koji su takođe imali svoju saradničku mrežu, zvaničnu svoju saradničku mrežu od kojih su dobijali podatke. I oni su me o tome informisali i davali mi izvještaje ove prirode.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Govorili ste o tri linije. Druga linija?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Ta druga linija naoružavanja Srba u sjeveroistočnoj Bosni, a ja bih rekao u čitavoj Bosni i Hercegovini, odnosila se na mobilizaciju, na proglašenu mobilizaciju u Bosni i Hercegovini, a na koju su trebali da se dozovu svi, i Bošnjaci i Srbi i Hrvati. Međutim, uslijedio je, nedugo zatim, poziv predsjednika Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Alije Izetbegovića, da se na mobilizaciju ne odazivaju Bošnjaci i Hrvati, a oni koji su se odazvali, da napuste jedinice i da se vrate svojim kućama. Na taj način mobilizirano civilno stanovništvo, znači rezervni sastav, su bili samo Srbi koji su se priključili jedinicama Jugoslovenske narodne armije kao rezervisti, zadužili naoružanje i vojnu opremu i na taj način su dobili oružje u ruke, s jedne strane. A s druge strane, za svoj boravak, kao rezervisti, oni su bili jako dobro plaćeni. Znam da im je bilo dozvoljeno i da odlaze svojim kućama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Treća linija, od tri linije koje ste naveli?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Treća linija, kad je riječ o naoružavanju Srba u sjeveroistočnoj Bosni, je nešto što me jako podsjećalo na ono što se dešavalo u Bihacu, u lovačkoj kući i ono o čemu sam pričao kad sam govorio o majoru Čedi Kneževiću i potpukovniku Smiljanić Dušanu. Naime, prilikom jednog mog odlaska u sjeveroistočnu Bosnu, potpukovnik Svetozar Džigurski, a koji je bio jako blizak sa pojedinim pripadnicima Službe državne bezbjednosti Srbije, mi je rekao da se dogovorio sa majorom Čedom Kneževićem da on, da Čedo Knežević iz Bihaca uputi jedno manje transportno vozilo "Pincgauer" (Pintzgauer), policijski "Pincgauer" sa naoružanjem i municijom i to za izvjesnog Stevana Todorovića iz sela Slatina kod Bosanskog Šamca. Mene je zamolio da to vozilo, koje su vozili policajci Jugoslovenske narodne armije, sačekam službenim autom na potezu između

Dervente i Doboja i da, obzirom da sam poznao teren sjeveroistočne Bosne, da ispred njih idem do sela Slatina, pronađem Stevana Todorovića i da mu se istovari to naoružanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. A sada se bavimo vašim podnošenjem izveštaja vašim nadređenim. Kada ste slali izveštaje svojim nadređenim o ovim događajima, a pod nadređenim mislim na Vasiljevića i na Rakočevića, da li je vama bilo dozvoljeno i da li ste bili podstaknuti da napišete puni izveštaj o onome šta se dešava?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, radeći posao organa bezbjednosti, odnosno pripadnika Centralne kontraobavještajne grupe, ja sam stvarno objektivno pisao o svim događajima i detaljima koji su se dešavali u mojoj zoni odgovornosti, odnosno zoni odgovornosti sjeveroistočne Bosne. Između ostalog, pisao sam i o aktivnostima člника SDS-a, člника SDA, HDZ-a, ali i o naoružavanju sve te tri grupacije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su vaši izveštaji prihvaćeni onakvi kakvi su napisani ili su vas podsticali da ih na bilo koji način modifikujete?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Izveštaje koje sam pisao, kada je riječ o naoružavanju Srba i aktivnostima SDS-a su dominirali, ne zato što sam ja bio Bošnjak pa sam ja sad to preuveličavao, da bih predstavljao da je ova strana opasnija od ove i obrnuto, nego što sam dobivao takve izvještaje od svojih saradnika i kooperanata. I ja sam, na osnovu onoga kako su moji nadređeni reagovali na ono što bih ja pisao, vidio sam da oni nikakav značaj nisu davali jako bitnim informacijama koje sam ja pisao i koje se tiču SDS-a, odnosno naoružavanja Srba u sjeveroistočnoj Bosni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste u jednoj prilici htjeli da se sastanete sa generalom Vasiljevićem u vezi sa tim?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Jesam htio da se sastanem sa generalom Vasiljevićem i bio sam jako ljut, jer sam dobio veoma pouzdane podatke, autentična saznanja o odluci vrha SDS-a da se nesrpsko stanovništvo iz Bijeljine, iz Zvornika, Bratunca i Srebrenice premjesti na prostore Tuzle, a da se srpsko stanovništvo iz Tuzle i okoline Tuzle premjesti u ove regione, znači Bijeljine, Zvornika, Bratunca i Srebrenice, znači prostor pored rijeke Drine. Taj moj izvještaj naišao je, u najmanju ruku, na omalovažavanje, da je to nemoguće. Međutim, ja sam znao da se radi o jako ozbiljnom izvještaju, jer sam znao od koga sam dobio podatke te vrste i vidno revoltiran, ljut, ja

sam od pukovnika Ćuka tražio razgovor kod generala Aleksandra Vasiljevića, da mi on objasni zašto to nije interesantno Službi bezbjednosti oružanih snaga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da li su vam dozvolili da se sastanete sa generalom?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Ćuk Tomislav mi to nije dozvolio, nego me je potapšao po ramenu, kao: "Nemoj Muki to, pusti to sada" i nije mi dozvolio taj razgovor, a ja sam i mimo njega mogao otići sam do generala Aleksandra Vasiljevića. Međutim, izbjegao sam taj odlazak i polako sam u svoju glavu počeo da smještam stvari onakve kakve jesu, zbog čega sam kasnije i napustio Jugoslovensku narodnu armiju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prije nego što pređemo na još jednu ili dve druge teme, nešto više o generalu Vasiljeviću. On je bio nekoliko stepeni iznad vas u komandnom lancu. Da li ste ga ikada viđali na sastancima, da li je on prisustvovao sastancima? To nije u sažetku, to je na stranici 4 izjave svedoka.

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Pa, naravno, general Aleksandar Vasiljević, kao načelnik Uprave bezbjednosti i kao jedan od autoriteta Službe bezbjednosti oružanih snaga, kao jedan veliki znalac u tom poslu, veliki profesionalac, on je bio gost u svim odjelenjima, ne gost, nego je nastojao da bude prisutan i da dolazi u sva odjelenja bezbjednosti, kako Ratne mornarice tako i druga odjelenja bezbjednosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se sećate jednog sastanka pukovnika Rakočevića, a na kome je prisustvovao i general Vasiljević, kada je nešto rečeno o zakletvama o lojalnosti, kada je zatraženo od generala da potpišu zakletvu o lojalnosti?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, ja sam bio prisutan na jednom od tih sastanaka kada je general Aleksandar Vasiljević, ja ga nikad u životu nisam vidio ljućeg, znam da se zna razljutiti i biti u revoltu, ali tada je bio stvarno van sebe i dao nam je informaciju da Slobodan Milošević sebi dozvoljava toliku drskost da od generala Jugoslovenske narodne armije Srba traži da oni potpisuju njemu lojalnost. Njegov komentar je bio toliko ljutit, samo nam je to stavio do znanja, da bismo mi svoj rad znali usmjeriti u tom pravcu, da nisu samo generali pod tom lupom, nego da idemo da vidimo da li ima i drugih ljudi koji se tako opredjeljuju, odnosno izjašnjavaju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da nam navedete datum, barem približno, ovog sastanka kada se Vasiljević žalio da je traženo da se potpiše izjava o lojalnosti?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, ja mislim da je to bilo neposredno pred zbivanja u Republici Sloveniji.

TUŽILAC NAJS: Paragraf 20. Pratim vreme, ne znam kad treba da završimo danas sa radom.

SUDIJA MEJ: U 16.15.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je došlo do jednog incidenta u kom je učestvovao jedan katolički sveštenik i u kom ste i vi, na kraju, učestvovali?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Jeste, poznato mi je za incident katoličkog svećenika. Ja mislim, ukoliko me pamćenje nije izdalo, da mu je ime bilo Josip. Sad nisam siguran. Mene je pozvao pukovnik Rakočević Slobodan i izdao mi naredbu da sa Radenkom Radojčićem, da se javim Radenku Radojčiću i da izvjesnog katoličkog svećenika prebacimo policijskom maricom, odnosno policijskim vozilom, zatvorenim kombijem, da ga prebacimo na prostor Brčkog, gdje žive Hrvati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste to i učinili i da li ste u to vreme ili približno tada otkrili šta se, u stvari, desilo sa tim svećenikom?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Ja sam, naravno, prihvatio naredbu pukovnika Slobodana Rakočevića, javio sam se Radenku Radojčiću, stupio s njim, u stvari, u kontakt i, u stvari, tada sam i prvi put saznao za katoličkog svećenika. On mi je ispričao da je on uhapšen negdje na prostoru Banije, ovaj, da je pokušano da se uspostavi saradnja sa njim na tom prostoru, da se nije uspelo i da je iz tog razloga prebačen na aerodrom "Batajnica" u jednu prostoriju gdje je bio zaključan. I tog dana istog, kad sam ja otišao da ga preuzmemo i prebacimo na prostor Brčkog, ja sam vidio da je on u izuzetno iscrpljenom stanju, da je mučen i tako dalje, da prosto nije mogao da stoji na nogama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Po vašem shvatanju ili procjeni, šta je bio razlog da se on prebaci u Brčko ili u područje Brčkog?

SVEDOK ČANDIĆ – ODGOVOR: Po mojoj procjeni, razlog da se on prebaci na prostor Brčkog i to baš na prostor gdje žive Hrvati, jeste bio taj da bude

prihvaćen od hrvatskog življa kao stariji čovjek i da mu se pruži pomoć. On i ne zna reći gdje je bio. S jedne strane, da im ispriča sve strahote i patnje koje je preživio i, s druge strane, da mu oni pruže pomoć da se vrati tamo odakle je, znači na Baniju ili pošto je Brčko granica sa Hrvatskom, da ga prebace u Republiku Hrvatsku. Samim tim da stvore strah i panika među hrvatskim življem na prostoru Posavine.

SUDIJA MEJ: Ako je ovo zgodan trenutak ...

TUŽILAC NAJS: Neću još dugo sutra da ispitujem, žao mi je što je išlo nešto sporije nego što sam predvideo, ali završiću za dvadesetak minuta.

SUDIJA MEJ: Gospodine Čandiću, sada ćemo da prekinemo sa radom do sutra u 9.00. Molim vas, vratite se tada da biste nastavili sa svojim svedočenjem i molim vas da imate na umu da tokom ovog prekida ni sa kim ne razgovarate o svom svedočenju, sve dok sa njim ne završite, a to uključuje i predstavnike Tužilaštva. U redu, nastavljamo sutra u 9.00.